Rok 7. Warszawa, dnia 30 kwietnia 1931 r. Nr. 8

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE.

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:	Redaktor WACŁAW GAJEWSKI	CENY OGŁOSZEŃ:
Rocznie . . . . . zł. 32.— Półrocznie . . . . „ 16.— Kwartalnie . . . . „ 8.— Miesięcznie . . . . „ 3.— Cena Nr. pojedyńcz. „ 1.40	REDAKCJA: Warszawa, pl. Napoleona Nr. 7, tel. 233-86 ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. S-to Krzyska 13. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520 Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego“ Spółki z ogranicz. odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13 — Tel. 442-63.	Strona w tekście: **450 zł.**, 1/2 str **225 zł.**, 1/4 str. **112,50 zł.** Poza tekstem za stronę **300 zł.**, 1/2 str. **150 zł.**, 1/4 str. **75 zł.** Dla Instytucyj komunalnych i oszczędnościowych: bilanse i tabl. za str. **225 zł.**, 1/2 str. **112,50 zł.**, 1/4 str **56,25 zł.** i zwykłe ogłoszenia za str **150 zł.**, 1/2 str. **75 zł.**, 1/4 str. **37,50 zł.**

Idea oszczędności zwycięża

Wewnętrzna zwartość każdego narodu zależy od stopnia świadomości łączących go wspólnych interesów oraz od mniejszej lub większej zgodności w zamierzonych sposobach rozwiązania najważniejszych zadań i wymagań, jakie życie przed nim stawia.

Patrząc z tego punktu widzenia na panujące w Polsce stosunki, trudno nie doznawać uczucia przykrości, gdy aż nazbyt często spotykamy się z apatją, brakiem zainteresowania się sprawami ogólnemi, bądź też niezwykłą rozbieżnością w sądach o sprawach i zagadnieniach, które posiadają pierwszorzędne znaczenie dla rozwoju, a kto wie czy i nie dla samego bytu państwa naszego.

Wielkie problemy konstytucji, polityki narodowościowej, ustroju samorządowego, wychowania młodzieży, polityki zagranicznej ze wszystkiemi jej rozgałęzieniami i subtelnościami, istnieją jakgdyby poza społeczeństwem. Jestem przekonany, że gdyby rozpisać konkursy na poruszone lub podobne tematy, otrzymanoby bardzo niewiele odpowiedzi, i te różniłyby się djametralnie jedne od drugich. Taka istnieje bowiem w społeczeństwie apatja i rozbicie.

Jest jednak pewna dziedzina, którą interesują się w Polsce miljony obywateli i co do której wyznają jednakowe poglądy.

Niedawno jedna z największych naszych instytucyj oszczędnościowych rozpisała konkurs na temat potrzeby i znaczenia oszczędności dla samego oszczędzającego, jego rodziny i państwa.

Przedewszystkiem zadziwić nas musi liczba osób, które stanęły do konkursu. Napewno żaden inny konkurs nie może poszczycić się tem, aby przyjęło w nim udział blisko pięć tysięcy osób, jak miało to miejsce w opisywanym wypadku.

Wszystkie klasy i warstwy narodu dały w nadesłanych odpowiedziach wyraz swemu zainteresowaniu się zagadnieniami oszczędnościowemi. Nie brakowało tutaj absolutnie nikogo: od najmajętniejszych do najuboższych, od ludzi z wyższem wykształceniem do z trudem trzymających pióro w ręce, od najstarszych do najmłodszych. Ekonomiści, profesorowie gimnazjalni i szkół ludowych, akademicy i uczniowie szkół średnich i początkowych, urzędnicy prywatni i państwowi, księża, wojskowi i policjanci, kooperatyści i kupcy, przemysłowcy i rzemieślnicy, robotnicy i chłopi, mężczyźni i kobiety, nawet różne narody zamieszkujące w Polsce — wszyscy oni myślą o zagadnieniu oszczędności, wszyscy są niem tak głęboko poruszeni, iż znajdują w sobie dosyć woli, aby zdobyć się na wysiłek i złożyć na piśmie swoje poglądy.

Nie mniej zadziwiającym objawem jest zgodność wszystkich odpowiedzi w ocenie istoty i znaczenia oszczędności. Jeśli odrzucić różnicę w umiejętności wysławiania się i uzasadniania swych poglądów odmienną u inteligenta z wyższem wykształceniem i samouka lub wychowańca szkoły ludowej, to istota, sam rdzeń pozostał jeden i ten sam we wszystkich pięciu tysiącach odpowiedzi. Robiło to na członków Komitetu Konkursowego wrażenie, jak gdyby wszystkich tych ludzi różnych stanów i zawodów zebrano uprzednio, wygłoszono do nich odczyt na temat oszczędności i kazano im napisać z niego streszczenie.

Wydawać nam się nieraz może, iż propaganda oszczędności w Polsce bardzo mało jeszcze dotąd zrobiła. Konkurs omawiany przekonywa nas o zgoła czemś innem. Stwierdza on, iż niewielkiemi stosunkowo środkami zdołano nietylko zainteresować szerokie warstwy narodu samem zagadnieniem oszczędności, ale jednocześnie zaszczepić im zdrowe poglądy w tej materji i zniweczyć nastrój zniechęcenia i nieufności, jaki otrzymaliśmy w spadku po wojnie i naszej polskiej inflacji.

Gdyby przed kilku jeszcze laty rozpisano podobny konkurs, nie otrzymanoby nawet dziesiątej część odpowiedzi, a i te byłyby pełne utyskiwań, skarg i żalów na skutki inflacji oraz przewidywań, iż sprawa nie ruszy naprzód, zanim nie zostaną naprawione krzywdy, które zniszczyły zmysł oszczędności.

Tutaj nikt się nie skarżył, nikt nie nawracał my-

ślą do minionych nieszczęść, nie kręcił się w kole beznadziejnego pesymizmu, lecz jak przystało na naród dzielny wystrzelał myślą w przyszłość. Męski hart, wiara w stabilizację złotego, oto zasadniczy ton wszystkich odpowiedzi.

A już szczególnie pocieszający jest żywy udział młodzieży w konkursie oraz odnoszenie się jej do sprawy oszczędności z wyjątkowym pietyzmem. Wielu z uczniów i uczennic uważa posiadanie książeczki oszczędności za symbol porządnego człowieka. Snadź hasła oszczędności znalazły gorliwych siewców wśród naszego nauczycielstwa, skoro młodzież tak gorąco i tak serdecznie zajmuje się tą sprawą.

Nic też dziwnego, że przy tego rodzaju zwycięskim pochodzie idei oszczędności liczba oszczędzających wzrasta stale, mimo ciężkiego przesilenia gospodarczego.

Stanowczo jesteśmy na dobrej drodze, nie ustawajmy tylko w nasilaniu i wzbogacaniu sposobów propagandy.

Ryszard Wojdaliński.

Sprawozdanie z działalności Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności za r. 1930

W składzie Zarządu w roku sprawozdawczym zaszła zmiana, w miejsce p. K. Biernackiego z Zamościa, który zgłosił rezygnację, wszedł zastępca, który otrzymał największą ilość głosów przy wyborach, a mianowicie p. St. Winkler z Radomia.

Walne Zgromadzenie Delegatów K. K. O. uchwaliło na rok 1930 następujący program prac:

a) działalność instrukcyjna w Biurze Związku i na miejscu w Kasach oraz na Zjazdach Wojewódzkich i innych;

b) szkolenie rewidentów Związku i pracowników komunalnych kas oszczędności;

c) współdziałanie w organizacji nowych kas;

d) dokonanie rewizyj przynajmniej w 100 kasach;

e) kontynuowanie współpracy z pozostałemi Związkami, w celu umożliwienia K. K. O. zrealizowania ich zadań i zapewnienia im należytego rozwoju oraz dążenie do jaknajszybszego zorganizowania Związku Związków K. K. O.;

f) popieranie wydawnictw propagandowych, a w szczególności wydanie podręcznika dla pracowników K. K. O.;

g) zbieranie materjałów i dalsze prace nad nowelizacją ustawodawstwa, dotyczącego K. K. O.;

h) organizowanie wycieczek i zjazdów zarówno krajowych, jak i zagranicznych, w celu zapoznania się z organizacją Kas oszczędności i z przyjętemi przez te kasy systemami pracy.

I. Sprawozdanie z działalności.

Zebrania Zarządu.

Wykonując pomieniony program, Zarząd odbył w roku sprawozdawczym 8 posiedzeń, nie licząc zebrań Prezydjum, na których rozważane były sprawy niecierpiące zwłoki. Pozatem działała na prawach Zarządu Komisja, powołana przez Zarząd do rozpatrywania protokułów z rewizyj Kas.

Komisja ta w roku sprawozdawczym odbyła również 8 posiedzeń; zaznaczyć przytem należy, że Prezydjum Zarządu zapraszało na te zebrania, zwyczajem lat ub., przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu oraz przedstawicieli Banków Państwowych.

W wyniku tych prac Zarząd wysłał do zrzeszonych Kas 10 okólników.

Współpraca z Władz. Nadz. i Bankami Państw.

Prowadzona w ten sposób współpraca z Centralną Władzą Nadzorczą oraz zapoczątkowana współpraca z Bankami Państwowemi niewątpliwie przyniosła pożytek K. K. O i przyczyniła się do rozwoju i usprawnienia ich działalności, jakoteż do wzrostu zaufania do K. K. O., jak i ich Związków. Współpraca z Bankami Państwowemi rozpoczęła się po konferencji, odbytej w Ministerstwie Spraw Wewn. w dniu 17 lutego 1930 r. w sprawie organizacji działalności instrukcyjnej i rewizyjnej w odniesieniu do K. K. O., o czem została umieszczona notatka i protokuł w „Oszczędności" za r. 1930 Nr. 4 i 6 str. 44 i 70.

Współpracę tę Zarząd kontynuuje i rozwija, wierząc w pomyślne wyniki ku pożytkowi K. K. O. i sprawy, której one służą.

Należy tu również zaznaczyć o wzroście współpracy ze Związkiem bezpośrednich Władz Nadzorczych nad K. K. O. — Urzędów Wojewódzkich, które przychylnie traktują wszystkie poczynania Związku i ułatwiają wykonanie jego zadań.

Ilość członków.

W roku sprawozdawczym przystąpiło do Związku 15 Kas. W ten sposób, p/g stanu na dzień 31 grudnia 1930 r., Związek liczył 129 członków (obecnie 132).

Wzrost ilości Kas zrzeszonych według Województw przedstawia się w porównaniu z latami ubiegłemi następująco:

WOJEWÓDZTWA:	Ilość w dniu 31 grudnia:			
	1927 r.	1928 r.	1929 r.	1930 r
Białostockie	10	11	12	14
Kieleckie	8	12	15	17
Lubelskie	8	18	19	19
Łódzkie	4	8	12	15
Nowogrodzkie	3	7	7	7
Poleskie	5	9	9	10
Warszawskie	7	18	24	27
Wileńskie	1	3	8	8
Wołyńskie	3	6	8	12
	49	92	114	129

W dniu 31 grudnia 1930 r. na terenie działania naszego Związku było ogółem kas niezrzeszonych 8, a mianowicie: w województwie białostockiem — 1, kieleckiem — 1, łódzkiem — 3, warszawskiem — 1, wołyńskiem — 1 oraz Kasa m. st. Warszawy.

Niektóre z tych Kas, a w tej liczbie K. K. O. m. st. Warszawy i K. K. O. m. Łodzi, już przystąpiły do Związku w r. 1931, z pozostałemi zaś Związek jest w toku korespondencji.

Wzrost liczby zrzeszonych Kas wynosi 13,15%. Zarząd jednogłośnie uchwalił zasadę, że w poczet członków mogą być przyjmowane tylko Kasy, za wszystkie zobowiązania których ręczą Związki poręczające.

Przechodząc do omówienia wykonania poszczególnych punktów programu prac Związku na rok 1930, nadmienić należy, iż na łamach dwutygodnika „Oszczędność", będącego organem Związku, Zarząd informował członków o ważniejszych postanowieniach i poczynaniach.

Działalność instrukcyjna.

W roku sprawozdawczym Biuro Związku codziennie odwiedzało kilku przedstawicieli K. K. O. Konferencje z tymi przedstawicielami, przeważnie o charakterze instrukcyjnym, zajmowały cały czas urzędowy Kierownika Biura, wobec czego Zarząd zmuszony był wyznaczyć godziny przyjęć przez Kierownika Biura od godz. 10 do 13.

W latach ubiegłych Biuro Związku odwiedzali prawie wyłącznie Dyrektorzy i Księgowi K. K. O.; w roku sprawozdawczym zauważono znaczne zainteresowanie się sprawami K. K. O. Przewodniczących organów stanowiących względnie wykonawczych związków poręczających, członków organów tych związków oraz członków organów Kas i Komisyj Rewizyjnych.

Nadto stwierdzono, że zagadnieniem działalności K. K. O. interesują się nie tylko różne organizacje społeczne, lecz i poszczególne jednostki. Przestawiciele Zarządów organizacyj gospodarczych i społecznych, samorządu gospodarczego, czy też czasopism, będących organami tych organizacyj, bardzo często zwracają się do Biura Związku z różnemi zapytaniami.

W okresie sprawozdawczym weszło do Biura Związku 1920 listów, wysłano 1811 listów. Ilość listów wysłanych wzrosła w porównaniu z r. 1929 o 59.84%, co świadczy o aktywności Biura Związku.

W roku sprawozdawczym odbył się tylko jeden Zjazd Wojewódzki K. K. O., a mianowicie w Lublinie w dn. 28 i 29 marca 1930 r. Na pomienionym Zjeździe, w którym wzięli udział Prezesi Rad, Zarządów i Komicyj Rewizyjnych oraz Dyrektorzy K. K. O., Kierownik Biura wygłosił referat na temat: „Sposób wykonywania kontroli nad działalnością organów K. K. O.".

Referat ten został wydany w formie broszury i przy odpowiednim okólniku został wysłany nie tylko Zarządom K. K. O., lecz i organom wykonawczym związków poręczających, a to celem wykorzystania materjału, zawartego w tej broszurze, przy uchwaleniu przez organ stanowiący związku poręczającego regulaminu dla Komisji Rewizyjnej K. K. O.

Działalność instrukcyjną ponadto Związek rozwijał również w roku sprawozdawczym, jak i w latach ubiegłych, na łamach swego organu prasowego „Oszczędność", redagowanego przez pracowników Biura Związku, umieszczając szereg artykułów, notatek i komunikatów. Nabycie rocznika „Oszczędność" za rok 1930, jak i za lata ubiegłe, dla tych Kas, które numerów nie skompletowały, jest rzeczą potrzebną, a nawet nieodzowną; posiadanie bowiem tych roczników jeszcze w większym stopniu zmniejszy napływ pism do Związku ze strony Kas w sprawach dostatecznie i wszechstronnie już omówionych i wyświetlonych na łamach „Oszczędności".

Biuro Związku również dostarczało i współdziałało w zdobywaniu materjałów dla opracowanego przez członka Zarządu Związku, p. J. S. Rozieckiego, Dyr. K. K. O. pow. Piotrowskiego w Piotrkowie, podręcznika dla K. K. O. — I-sza część tej pracy (ogólna) już została napisana i znajduje się w druku, zaś prace nad częścią II-gą (techniczną) są w toku. W drugiej części będą również umieszczone zaszłe zmiany i uwagi do części I-szej. Konieczność zakupienia przez Kasy podręcznika, a w pierwszym rzędzie I-szej jego części, jest rzeczą niewątpliwą. Podręcznik ten będzie podstawą działalności instrukcyjnej Związku, zawierać bowiem

będzie wszystkie ważniejsze zdobycze i dotychczasowe doświadczenia Związków K. K. O i działaczy oszczędnościowych. Podręcznik ten będzie mieć wielkie znaczenie szczególnie dla Kas zrzeszonych w n/Związku, a przedewszystkiem dla Kas mniejszych, których nie stać na obsadzenie wszystkich stanowisk w Kasie przez odpowiednio wykwalifikowanych pracowników.

Szkolenie pracowników Związku i zrzeszonych K.K.O.

W roku sprawozdawczym odbył się II-gi kurs dokształcający dla pracowników K. K. O.

Wykłady obejmowały: 1) Księgowość — godzin 13, 2) Arytmetyka handlowa — godz. 3, 3) Arytmetyka polityczna — godz. 2, 4) Organizacja biurowości i księgowości K. K. O. — godz. 2, 5) Kontrola —godz. 3, 6) Analiza bilansów — godz. 4, 7) Metody przeprowadzania rewizyj w K. K. O. — godz. 4, 8) Organizacja Międzykomunalnych Związków Kredytowych — godz. 3, 9) Przepisy prawne o K. K. O. — godz. 2, 10) Formy i sposoby zabezpieczenia kredytów — godz. 3, 11) Opłaty stemplowe — godz. 3, 12) Sposoby przyciągania wkładów oszczędnościowych i akcja oszczędnościowa K. K. O. — godz. 2, 13) Polityka kredytowa Komunalnych Kas Oszczędności — godz. 2, 14) Kredyty komunalne w Komunalnych Kasach Oszczędności — godz. 1, 15) Ubezpieczenia społeczne — godz. 2, 16) Stosunki Komunalnych Kas Oszczędności z prywatnemi instytucjami kredytowemi — godz. 1, 17) Bank Polski i jego zastępstwa — godz. 1, 18) Polski Bank Komunalny — godz. 1, 19) Bank Gospodarstwa Krajowego — godz. 1, 20) Państwowy Bank Rolny — godz. 1, ogółem godzin 54.

W celach choć pobieżnego zapoznania się z metodami prac Czechosłowackich Kas Oszczędności 2-ch pracowników Związku wzięło udział w wycieczce do Czechosłowacji, która odbyła się w czerwcu roku sprawozdawczego.

Sprawie szkolenia personelu Kas Zarząd nadaje specjalną wagę i uprasza członków Związku o nadsyłanie swych uwag w tej sprawie.

Współdziałanie w organizowaniu nowych Kas.

Na życzenie Władz Nadzorczych Zarząd udzielił w roku sprawozdawczym szeregu opinij w sprawach, dotyczących zakładania nowych K. K. O. oraz zatwierdzenia uchwalonych przez organy stanowiące związków poręczających statutów Kas, a między innemi w sprawie założenia K. K. O. m. Łodzi, która została uruchomiona w dn. 31 października 1930r. i przystąpiła do n/Związku w charakterze członka, jak to zaznaczyliśmy wyżej, w roku bieżącym.

Nadto Związek wydał opinję, dotyczącą zlikwidowania K. K. O. niewydzielonego miasta Grodziska Mazowieckiego i przekazania jej agend K. K. O. pow. Błońskiego, siedzibą której jest również m. Grodzisk Mazowiecki.

Dokonanie rewizyj przynajmniej 100 Kas.

Tej części programu prac na r. 1930 niestety nie udało się wykonać w całości, mimo wysiłku Zarządu Związku, jak i Dyrekcji Polskiego Banku Komunalnego, który w myśl umowy przydziela personel rewizyjny stały i dodatkowy oraz wysiłku i ofiarności samych rewidentów, a to z przyczyn od wspomnianych czynników niezależnych, a mianowicie: 1) konieczność w związku z wynikami rewizji w jednej z Kas, piastowania przez Kierownika Biura obowiązków Dyrektora tej Kasy przez 11 dni, a następnie pełnienie w tejże Kasie przez rewidenta obowiązków — początkowo Dyrektora a następnie Komisarza przez 66 dni; 2) konieczność piastowania w innej Kasie z tych samych powodów obowiązków Dyrektora przez 52 dni i wreszcie 3) konieczność wyrażenia zgody dla dobra tej drugiej Kasy i Sprawy oraz zadań, którym służą K. K. O., by rewident, zatrudniony w pierwszej Kasie w charakterze p. o. Komisarza, objął niezwłocznie, bez ustawowego wypowiedzenia obowiązki stałego Dyrektora w tej ostatniej Kasie.

Nieprzewidziana strata 129 dni czasu i to przez personel rewizyjny, obeznany dokładnie z tą dziedziną pracy, spowodowała stratę czasu, który wystarczyłby na zrewidowanie conajmniej 20 K. K. O.

Mimo to w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 84 rewizje i 9 wizytacyj, przyczem na terenie:

WOJEWÓDZTWA:	w 1930 r.			gdy w r. 1929	
	Zrew. kas	Zwiz.	na ilość	Zrew.	na ilość
1. Warszawskiego .	21	3	27	8	24
2. Kieleckiego . . .	14	2	17	4	15
3. Lubelskiego . . .	12	2	19	12	19
4. Białostockiego . .	13	—	14	6	12
5. Łódzkiego	9	1	15	3	12
6. Poleskiego	5	1	10	8	9
7. Wołyńskiego . . .	6	—	12	7	8
8. Nowogródzkiego .	2	—	7	7	7
9. Wileńskiego . . .	2	—	8	6	8
	84	9	129	61	114

Z powyższego zestawienia widzimy, że w roku sprawozdawczym Związek dążył do zrewidowania przedewszystkiem tych Kas, które nie były rewidowane w roku ubiegłym, przyczem pierwszeństwo co do kolejności stosowano w odniesieniu do rewizyj, przeprowadzanych na życzenie Władz Nadzorczych, Banku Polskiego oraz Banków Państwowych, wreszcie na życze-

nie organów Kas, lub organów wykonawczych związków poręczających.

Czynności rewizyjne względnie wizytacje, dokonane w poszczególnych miesiącach, przedstawiają się jak następuje:

W MIESIĄCU	1929 r.	1930 r.	1931 r.
Styczniu	—	2	6
Lutym	2	8	9
Marcu	3	4	
Kwietniu	5	10	
Maju	4	9	
Czerwcu	9	6	
Lipcu	9	5	
Sierpniu	8	7	
Wrześniu	3	9	
Październiku	7	11	
Listopadzie	4	12	
Grudniu	7	10	
	61	93	

Widzimy, że najmniej rewizyj Związek przeprowadził w styczniu, a to z jednej strony w związku z urlopami rewidentów, zaś z drugiej z dorocznemi zamknięciami rachunków w K. K. O., w którym to okresie Związek zazwyczaj deleguje do Kas rewidentów tylko na wyraźne życzenie danej Kasy, Władz Nadzorczych lub też w wypadkach nadzwyczajnych.

Spadek ilości rewizyj w miesiącu marcu roku sprawozdawczego objaśnia się udziałem rewidentów w pracach, związanych z organizacją i przesłuchaniem kursu dla pracowników K. K. O., zaś w czerwcu, lipcu i sierpniu — okresem urlopowym, a głównie piastowaniem w tym czasie przez 2-ch doświadczonych rewidentów nadzwyczajnych obowiązków w K. K. O., o czem wspomniano wyżej.

W związku z zaległościami oraz z uwagi na nawał pracy i zwiększenie się ilości członków, jakoteż dni rewizyjnych w poszczególnych Kasach, Polski Bank Komunalny na skutek uchwały Zarządu, powziętej zgodnie z § 16 statutu Związku i uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów K. K. O. — członków Związku z dn. 30 marca 1930 r., przydzielił z dn. 20 paźdz. 1930 r. 4-go doświadczonego rewidenta. W ten sposób obecnie Związek dysponuje 4-ma stałymi rewidentami, nie licząc nadzwyczajnych wyjazdów Kierownika Biura, — i dodatkowo używanych fachowców.

Przy wykonaniu wspomnianych prac rewizyjnych i prac nadzwyczajnych, pracowało w ciągu roku sprawozdawczego stale względnie dorywczo 10 osób.

Czas spędzony przy pracy w Kasach, nie licząc czasu spędzonego w drodze, wynosi 686 dni, z tego przypada:

1) Na Kierownika Biura 30 dni (w tem w jednej Kasie 10 dni, zaś w drugiej 8 dni);

2) Na rewidentów stałych 588 dni;

3) Na rewidentów niestałych 68 dni;

przyczem w jednej Kasie okazała się potrzeba 3-ch rewizyj względnie wizytacyj, zaś w 7-miu Kasach po 2 rewizje względnie wizytacje.

Wizytacje polegały przeważnie na sprawdzeniu, czy zalecenia porewizyjne Zarządu Związku lub rewidenta zostały we właściwym czasie i należycie wykonane.

Przeciętny koszt rewizji w roku sprawozdawczym wyniósł w przybliżeniu ....zł. 218. —
przeciętna zaś wymierzona składka wyniosła w przybliżeniu .... „ 577. —
razem przeciętne obciążenie wyniosło na 1-ną Kasę .... zł. 795. —

Przeciętny pobyt w Kasie trwał 6, 8 dni.

Przeciętny koszt rewizji Kasy w r. 1931 wyniesie w przybliżeniu .... zł. 360. —
zaś składka w przybliżeniu .... „ 620. —
razem przeciętnie obciążenie jednej Kasy zł. 980. —

Przewiduje się dokonanie 100-tu rewizyj przy przeciętnym pobycie w Kasie 8 dni, nie licząc czasu straconego na przejazdy. Przewidywania te oparte są na praktyce roku sprawozdawczego i I kwartału roku bieżącego.

Co do wyników rewizyj w r. 1930, to organy zrewidowanych Kas, jakoteż i Władze Nadzorcze są dokładnie o nich poinformowane na podstawie sporządzonych przez rewidentów protokułów, a ocenę prac rewidentów, Biura i Zarządu pozostawia się bezstronnemu sądowi organów zrewidowanych Kas, w szczególności pp. delegatów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Zarząd Związku tylko stwierdza, że żadne zażalenie na działalność rewidentów czy też innych pracowników do Biura Związku nie wpłynęło.

Przechodząc do charakterystyki wyników rewizyj, na wstępie należy stwierdzić, że naogół działalność Kas, a w szczególności sprawność i organizacja, kroczy naprzód, a głównie w Kasach, które stosują się do zaleceń Związku.

Stwierdzić również na tem miejscu należy, że te Kasy, organy których z tych lub innych powodów, może nieraz ich zdaniem słusznych i uzasadnionych, nacechowanych troską o dopomożenie ludności, nie stosowały się do obowiązujących przepisów oraz wskazań i zaleceń Władz Nadzorczych, jakoteż Związku, znalazły się w ciężkich warunkach i zmuszone były uciekać się o pomoc finansową do Polskiego Banku Komunalnego, który, należy podkreślić, tę pomoc w miarę możności okazywał.

Należy również podkreślić życzliwe stanowisko do poczynań Związku ze strony Banków Państwowych i Banku Polskiego.

W kilku wypadkach, gdy zostało stwierdzone, że mimo parokrotnych napomnień, organy Kas, względnie poszczególni ich członkowie negowali obowiązujące przepisy i nie stosowali się do wskazówek lub zaleceń Związku, a dalsze tolerowanie tego stanu rzeczy mogłoby narazić Kasy na poważne straty lub powiększenie już spowodowanych znacznych strat, Zarząd Związku zmuszony był wystąpić do Władz Nadzorczych z daleko idącemi wnioskami, polegającemi nie tylko na odwołaniu poszczególnych członków organów Kas lub rozwiązaniu tych organów i ustanowieniu Komisarzy, lecz i pociągnięciu winnych zaniedbania włożonych na nich przez ustawę, statut lub regulamin obowiązków do odpowiedzialności sądowo-cywilnej, a nawet w 2-ch wypadkach i do odpowiedzialności karnej (w K. K. O. pow. Zamojskiego i K. K. O. pow. Włoszczowskiego).

Co do innych usterek, niedokładności, lub uchybień, stwierdzonych podczas rewizyj w K. K. O., to na pierwsze miejsce wysuwa się kredytowanie związków samorządowych i instytucyj prawa publicznego ponad dozwoloną wysokość i bez zachowania obowiązującego postępowania, następnie udzielanie niepomiernie wysokich kredytów spółdzielniom, w szczególności Spółdzielniom Rolniczo-Handlowym, wreszcie zbyt liberalna polityka kredytowa, skutkiem której poważniejsze aktywa zostały zamrożone, pozbawione płynności.

W związku z wynikami rewizyj i lotnych wizytacyj Zarząd wydał między innemi okólnik o sposobie przechowywania zapasów czystych książeczek oszczędnościowych, w szczególności książeczek zaopatrzonych w jeden podpis in blanco, kontroli tych książeczek, sposobie kasowania spłaconych i t. p.

Zarząd również postanowił zaprowadzić kartotekę odpowiedzialnych pracowników K. K. O. (Dyrektorów, buchalterów, kasjerów i kierowników oddziałów, lub też poważniejszych działów w większych Kasach), zdarzają się bowiem wypadki, że pracownik wydalony za wykroczenia z jednej Kasy, trafiał przez protekcję do drugiej, również na odpowiedzialne stanowisko.

Uznano za celowe, by stanowiska kasjerów i inkasentów w K. K. O. obsadzane były przez osoby, dające odpowiednie gwarancje.

Zdecydowano zbierać materjały i informacje o kandydatach na kierownicze stanowiska w K. K. O., ułatwiając w ten sposób organom Kas obsadzanie odpowiedzialnych stanowisk przez fachowców, przytem uchwalono zasadę, obowiązującą zrzeszone K. K. O., że rewident Związku lub też pracownik Związku może objąć stanowisko w zrzeszonej Kasie nie wcześniej jak po upływie jednego roku od dnia przeprowadzonej przez siebie rewizji w tej Kasie i z tem, że organy Kasy, pragnącej zangażować pracownika Związku winny uprzednio zasięgnąć o nim opinji ze Związku.

Poświęcono parę posiedzeń rozważaniu materjałów, dotyczących projektu przepisów służbowych, a które to materjały zostały wykorzystane przez autora podręcznika dla K. K. O., p. J. S. Rozieckiego.

Wyniki rewizyj w okresie sprawozdawczym ostatecznie utwierdziły Zarząd Związku w przekonaniu, że zajęte w swoim czasie stanowisko, by Zarządy K. K. O. były ciałami kolegjalnemi, a nie jednoosobowemi, jak to w paru Kasach miało lub ma jeszcze miejsce. Następnie stanowisko Związku, by Dyrektor Kasy, który powinien być zawsze fachowcem, był członkiem Zarządu, podzieliły wszystkie Związki K. K. O. co znalazło wyraz w uchwalonym projekcie nowelizacji Rozporządzenia Prezydenta R. P. o K. K. O.

Zarząd postanowił również zorganizować specjalną Komisję z udziałem wybitnych fachowców, która będzie opinjować sprawy programu racjonalizacji organizacji rachunkowości i biurowości w K. K. O. Pracę tej Komisji Zarząd uruchomi w roku bieżącym w związku z wydaniem II-ej części (technicznej) podręcznika p. J. S. Rozieckiego dla K. K. O.

Współpraca z pozostałemi Związkami K. K. O. oraz nowelizacja ustawodawstwa.

Współpracę z pozostałemi Związkami Zarząd rozwija bardzo pomyślnie i przedewszystkiem na terenie Związku Związków K. K. O., statut którego zatwierdzony został w dn. 12 września 1930 r. Statut ten w pełnem brzmieniu został ogłoszony w „Oszczędności" Nr. 18 z dn. 30 września 1930 r.

W statucie tym, opracowanym przez Związek, zostały uchwalone wszystkie postulaty, zawarte w uchwale Walnego Zgromadzenia Delegatów K. K. O. w dn. 30 marca 1930 r. Przedewszystkiem Związek Związków K. K. O. nie posiada uprawnień rewizyjnych i ma charakter organu dla wspólnych wystąpień i porozumień wzajemnych.

W Radzie Związku Związków zasiada 2-ch przedstawicieli Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, prócz tego w obradach Rady Związku Związków brał udział Kierownik Biura n/Związku.

Składka od każdego członka wynosi po zł. 1.500 do 2.000.

Głównym wynikiem prac Związku Związków K. K. O. było uchwalenie projektu nowelizacji Rozporządzenia Prezydenta R. P. o K. K. O. — Projekt ten ostatecznie został wykończony w r. 1931 i ogłoszony w „Oszczędności" Nr. 6 z dn. 31 marca 1931 r.

Pozatem za pośrednictwem Związku Związków K. K. O. Związek rozwija współpracę ze słowiańskiemi Kasami Oszczędności, a w pierwszym rzędzie z Czechosłowackiemi.

O ważniejszych uchwałach Rady Związku Związków podawane są komunikaty w „Oszczędności". — Dotyczyły one polityki finansowej K. K. O., stowarzyszeń budowlano-oszczędnościowych, stosunków Związków do władz Nadzorczych i przygotowań do przeglądu działalności K. K. O. w czasie najbliższego Zjazdu Ogólno-Polskiego.

Zaznaczyć tu należy, że opracowany przez p. J. S. Rozieckiego podręcznik dla K. K. O. (I część) został przed odesłaniem do druku przejrzany przez pozostałe Związki. Ich opinje i uwagi autor w miarę możności prawie w całości uwzględnił. W ten sposób wszystkie Związki K. K. O. przyczyniają się do opracówania I-go podręcznika dla K. K. O.

Delegat nasz wziął udział w dorocznem Walnem Zgromadzeniu Delegatów K. K. O., należących do Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

Popieranie wydawnictw.

Działalność wydawniczą Związek przeprowadza za pośrednictwem Samorządowego Instytutu Wydawniczego, spółki z ogr. odp., którego Związek jest udziałowcem.

Zgodnie z przepisami statutu w Zarządzie Instytutu zasiada jeden przedstawiciel Zarządu Związku na ogólną liczbę 5-ciu członków Zarządu Instytutu.

Nakładem pomienionego Instytutu wychodzi organ prasowy Związku „Oszczędność", przyczem zgodnie ze statutem Instytutu Związkowi został zagwarantowany głos decydujący w sprawach mianowania i odwoływania redaktora czasopisma.

Inne wydawnictwa i druki Instytutu, przeznaczone dla K. K. O., muszą być przed nakładem zaaprobowane przez Zarząd względnie Prezydjum Związku.

Nakładem tego Instytutu wyjdzie również podręcznik dla K. K. O. pióra p. J. S. Rozieckiego.

Działalność Instytutu w r. 1930 w odniesieniu do wydawnictw i druków przeznaczonych dla K. K. O. oraz poświęconych propagandzie idei oszczędności przedstawia się jak następuje:

1. Materjały propagandowe.

Kalendarzyk oszczczędn. „Oszczędzaj" na r. 1931	158.258	egz
Mareczki oszczędnościowe a 5 gr.	2.219.820	szt
„ „ 10 „	1.688.520	„
„ „ 20 „	964.000	„
„ „ 50 „	423.670	„
Kartoniki do nalepiania mareczek	167.635	„
Książeczki wkładkowe	99.775	„
Broszura „Ucieka nędzą"	60.947	egz.
„ „Oszczędnością i pracą"	18.720	„
„ „Praca i oszczędn. mądrością narodów"	16.385	„
Broszura „Co robić aby kredyt na wsi był łatwy i tani"	367.838	„
„ „Oszczędnością a pracą"	10 858	„
„ „Oszczędność podwaliną dobrobytu"	34.770	„
„ „Potrzeba i znaczenie oszczędności"	11.283	„
„ „Ojcze Matko"	85.820	„
„ „Czy robotnik może oszczędzać"	31.450	„
„ „Hanka"	10.900	„
„ „Jak Polska może stać się bogatą"	7.971	„
„ „Rola i znacz. kobiety w życiu gosp."	6.345	„
Plakat „Oszczędność to wrota do szczęścia i dobrobytu"	6.022	„
„ trzybarwny propagandowy	7.336	„
„ szkolny	6.354	„
Minjatura plakatu szkolnego	13.100	„

2. Druki i księgi handlowe.

Bilans brutto	10.864	ark.
Bilans netto	2.128	„
Wiadomości statystyczne	1.738	„
Rachunek strat i zysków	20.078	„
Kredyty udzielone przez Kasę	1.708	„
Dziennik-Główna	11.045	„
Kartoteka różowa	20.338	szt.
„ biała	25 310	„
Rejestr dłużników i poręczycieli	1.423	ark.
R-ki kasy w innych instytucjach	3.430	„
Księga weksli protestowanych	1.025	„
Kontrola skryptów dłużnych	553	„
Rachunki bieżące i czekowe	4.815	„
Księga kosztów handlowych	1.560	„
„ wkładów	21.429	„
„ zastrzeżeń do wkładów	3.355	„
Rejestr wydanych gwarancji	492	„
Dziennik inkasa	5.379	„
Księga dokum. przesłanych do inkasa	1.883	„
Rachunki komitentów	4.550	„
Rejestr zastawów	1.091	„
Księga depozytów	1.386	„
„ różnych za dep.	1.169	„
Kontrola weksli kaucyjnych	1.436	„
Raporty dzienne kasowe	4.520	„
Asygnaty kasowe podwójne	1.183	blok
„ memorjałowe	793	„
Książeczki czekowe	1.865	egz.
Druki do sporządzania odpisów weksli	5.258	„
„ „ „ „	3.636	„
Księga zgłoszeń o pożyczki	2.555	ark.

Wycieczki i Zjazdy.

W roku sprawozdawczym z inicjatywy i przy współudziale n/Związku odbyła się wycieczka do Czechosłowacji delegatów polskich K. K. O. Wycieczka ta bezsprzecznie przyniosła uczestnikom wiele korzyści i przyczyniła się do utrwalenia nawiązanych stosunków.

W dn. 14 i 15 września 1930 r. odbył się we Lwowie II-gi Ogólno-Polski Zjazd K. K. O., na którym między innemi zostały wygłoszone referaty, dotyczące wytycznych polityki kredytowej oraz roli K. K. O. w systemie celowego oszczędzania na cele budowlane. — Większość członków Zarządu Związku z Prezesem na czele oraz Kierownik Biura wzięli udział w Zjeździe zgłaszając szereg poprawek do wniosków referentów.

Działalność propagandowa Związku.

Związek wydał w roku sprawozdawczym szereg komunikatów dla prasy codziennej tak stołecznej jak i prowincjonalnej, obrazujących rozwój i działalność K. K. O.

Nadto Związek propagował rozwój operacyj inkasowych K. K. O.

Zarząd Związku zaaprobował do druku między innemi broszurę Dr. Kuśnierza z Krakowa.

Związek przyczynił się do uchwalenia ustawy, zawieszającej pobór 10% podatku od kapitałów i rent.

Interwencje u Władz.

Nadto Związek interwenjował u czynników miarodajnych w sprawach zachodzących wypadków wyrządzenia szkód K. K. O., przy czynnościach protestowych i egzekucyjnych.

II. Sprawozdanie rachunkowe i budżet.

Sprawozdanie z wykonania budżetu za r. 1930 i projekt budżetu na r. 1931.

Tytuł wydatku	Wydatki na rok 1930		Wydatki na r. 1931
	Prelimow.	Wydatkow.	Prelimow.
Ogólne Walne Zgrom.	500.—	82.50	300.—
Komisja Rewizyjna	300.—	198.—	400.—
Zebrania Zarządu i Komisja Lustracyjna	6.100.—	4.929.45	5.500.—
Osobowe: a) wynagrodzenie urzędującego vice-prezesa			10.000.—
b) kierownictwo biura	21.000.—	21.000.—	21.000.—
c) personel	50.804.—	47.718.76	58.500.—
d) świadczenia socjalne	7.300.—	3.422.57	5.500.—
Składki	1.500.—	1.600.—	5.000.—
Zjazdy Wojewódzkie	1.500.—	494.67	[1]) 3.500.—
Podręcznik	3.000.—	3.000.—	[2]) 3.000.—
Bibljoteka i prenum. pism	1.000.—	108.25	300.—
Porto, telefony, depesze	3.000.—	2.621.50	3.000.—
Książki, druki i mat. piśm.	1.500.—	1.422.07	1.500.—
Różne drobne oraz nieprzewidziane wydatki	2.000.—	1.190.63	1.000.—
Lokal, opał, świat.	4.000.—	4.000.—	4.000.—
Koszty przejazdów i pobytu pracowników Zw. w K.K.O. w spraw. in.-rew.	20.000.—	20.283.86	36.000.—
Ditto w spraw. specjal.		3.875.70	
Koszty urządzenia kursu dla pracowników K.K.O.		2.620.45	[3]) 700.—
Koszty org. wyc. do Czech		992.05	
Nadwyżka		16.387.01	
		136.047.47	159.200.—

Tytuł wpływu	Wpływy na rok 1930		Wpływy na r. 1931
	Prelimow.	Wpłynęło	Prelimow.
Wpisowe	1.000.—	1.875.—	600.—
Składki	53.250.—	66.160.—	80.000.—
Składki zaległe	8.300.—	10.120.—	5.000.—
Procenty		335.91	600.—
Subwencje	32 846.38	25.000.—	25.000.—
Zwroty i należności za koszty w związku z rew.	20.000 —	20.283.86	36.000.—
Nadwyżka z roku poprzed.	8.107.62		12.000.—
Należności i zwroty od K. K. O. w spr. nadzw.	·	3.875.70	
Należność za świadczenia specjal.		5.112.—	
Opłaty za kurs dla pracowników K. K. O.		2.025.—	
Opłaty na koszta organ. wyc. do Czech		1.260.—	
		136.047.47	159.200.—

[1]) Zjazdy Wojewódzkie i III Ogólnopolski Zjazd K. K. O. w Warszawie.
[2]) Wyjazd do Czechosłowacji i wydawnictwa.
[3]) Dopłata.

Rachunek wpływów i wydatków za rok 1930.

Winien.

Koszty administracji	zł. 91.888·40
Koszty urządzenia kursu dla pracowników K. K. O.	zł. 2.620·45
Koszty przejazdów i pobytu pracowników Związku w K. K. O.	zł. 24.159·56
Koszty organ. wycieczki do Czechosłowacji	zł. 992·05
Nadwyżka	zł. 16.387·01
	zł. 136.047·47

Ma.

Wpisowe	zł. 1.875·—	
Składki	zł. 76.280·—	
Procenty	zł. 335·91	
		zł. 78.490·91
Subwencje		zł. 25.000·—
		zł. 103.490·91
Opłaty za kurs dla pracowników K. K. O.		zł. 2.025·—
Zwroty i należności za przejazdy i pobyt pracowników Związku w K. K. O.		zł. 24.159·56
Opłaty na koszty organ wyc. do Czechosłowacji		zł. 1.260·—
Należność za świadczenia specjal.		zł. 5.112·—
		zł. 136.047.47

Bilans netto
na dzień 31 grudnia 1930 roku.

Stan czynny		Stan bierny	
Polski Bank Komunalny	zł. 18.972·—	Fundusz rezerwowy	zł. 22.711·54
Dłużnicy	„ 11.770·40	Wierzyciele	„ 4.143·85
Udział w S. I. W.	„ 12.500·—	Nadwyżka r. 1930	„ 16.387·01
	zł. 43.242·40		zł. 43.242·40

Sprawozdanie rachunkowe.

Z przytoczonego wyżej bilansu, rachunku wydatków i dochodów oraz porównawczego zestawienia sum preliminowanych na wydatki i wpływy, wynika, że, o ile chodzi o wydatki, to pozycja składek członkowskich została zwiększona o zł. 100., — a to wobec przystąpienia Związku do Związku Związków K. K. O. w charakterze członka zgodnie z uchwałą ogólnego zebrania. Nadmienia się przytem, że do przekroczenia budżetu wydatków Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd, o ile będą dostateczne wpływy. Do przesuwania zaś pozycyj budżetowych Zarząd upoważniony jest z mocy § 16 p. f. statutu Związku.

Pozatem niedobór okazał się na kursie, urządzonym dla pracowników K. K. O., na który wydatki wyniosły kwotę .... zł. 2.620.45
zaś opłaty .... „ 2.025,—

niedobór więc wyniósł .... zł. 595.45

Następnie przekroczona została preliminowana przez Zarząd, w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia, kwota, stanowiąca koszty przejazdów i pobytu pracowników Związku w K. K. O. podczas czynności rewizyjnych i instrukcyjnych.

Zarząd na ten cel preliminował na r. 1930 zł. 20.000. —
wydatkowano .... „ 20.283.86

Koszty te są zwrotne, obciążają one bowiem, w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia, zrewidowane względnie zwizytowane Kasy.

Zaległości z tego tytułu na dzień 31 grudnia 1930 r. na rzecz Związku wynoszą zł. 5.884.04.

Organizacja wycieczki do Czechosłowacji dała nadwyżkę:

wpływ .... zł. 1.260. —
wydatki .... „ 992.05

nadwyżka .... zł. 267.95

Kwota ta została przeznaczona na wydanie specjalnego numeru „Oszczędności", poświęconego wycieczce do Czechosłowacji, co też zostało wykonane w roku bieżącym (Nr. 1. z dn. 15 stycznia 1931).

Kwota zł. 3.875.70, wykazana po stronie wydatków i dochodów, stanowi koszty przejazdów i pobytu w K. K. O. pracowników Związku podczas piastowania czasowo obowiązków komisarzy względnie Dyrektorów K. K. O.

Przechodząc do wyniku bilansowego za r. 1930 i strony wpływów budżetu, stwierdzamy, że wszyskie pozycje wykazały nadwyżkę, prócz subwencji, którą otrzymaliśmy, tak jak w roku ubiegłym, od Polskiego Banku Komunalnego w sumie zł. 25.000. —

Dzięki tej nadwyżce, następnie należnościom z tytułu piastowania obowiązków Dyrektorów względnie komisarzy K. K. O. przez pracowników Związku (zwrot uposażenia i świadczeń socjalnych w kwocie zł. 5.112) i wreszcie dzięki wspomnianej subwencji Polskiego Banku Komunalnego, bilans wykazał nadwyżkę zł. 16.387.01, z której Zarząd proponuje użyć kwoty zł. 12.000. — na wydatki r. 1931, zaś resztę pozostawić jako rezerwę na nieprzewidziane koszty. —

Nadwyżka z r. 1929 została przeniesiona, wobec niewykorzystania na fundusz zasobowy Związku, który obecnie, jak to widać z powyższego bilansu wynosi kwotę zł. 22.711.54. —

Zł. 12.500. — z pomienionego funduszu stanowi udział w Samorządowym Instytucie Wydawniczym Sp. z ogr. odp. w Warszawie, zaś reszta łącznie z wpływami bieżącemi — fundusz obrotowy, który lokuje się na rachunku czekowym oprocentowanym w Polskim Banku Komunalnym. Procenty od pomienionego rachunku za r. 1930 na korzyść Związku, jako wpływ nieprzewidziany w budżecie, wyniosły zł. 335.91

Budżet.

Zaprojektowany a podany wyżej w zestawieniu porównawczem zwyczajny i rewizyjny budżet wpływów (i zwrotów) i wydatków na r. 1931, zamyka się sumą zł. 159.200. —, wykazując zupełnie zrozumiały wzrost, który usprawiedliwia się: z jednej strony wzrostem ilości zrzeszonych K. K. O. o 15 t. j. o 13, 15%, ilością załatwionych spraw oraz dni rewizyjnych, które pracownicy Związku zmuszeni będą, jak praktyka ostatniego półrocza wykazuje, spędzić w Kasach, zaś z drugiej — powiększeniem świadczeń na rzecz Związku Związków

K. K. O., koniecznością powiększenia (na stałe lub dorywczo) personelu Związku, który obecnie składa się z:

1) Kierownika Biura,

2) 4 stałych rewidentów,

3) 3-ch pracowników i woźnego.

Stały personel rewizyjny Związku, podług stanu na dzień 31 grudnia 1929 r. składał się z 3 osób i w ciągu roku powiększony został do 4-ch osób. — Prócz tego czynności rewizyjne wykonywali dorywczo inni pracownicy, delegowani przez Polski Bank Komunalny, o czem nadmieniono wyżej.

Prócz tego z uwagi na rozszerzającą się działalność Związku oraz konieczność szerszego potraktowania prac ekonomicznych, Zarząd postanowił wprowadzić stałe urzędowanie jednego z członków Prezydjum, co zostało zrealizowane z dn. 1 marca r. b.

W roku bieżącym celem gruntowniejszego przestudjowania metod pracy Czechosłowackich Kas Oszczędności i ich Związku, Zarząd postanowił delegować do Czechosłowacji Kierownika Biura Związku, który weźmie również udział w obradach Polsko-Czechosłowackiego Komitetu Porozumiewawczego K. O., obrady kolejne którego mają się odbyć w dn. 24 i 25 maja r. b. w Bratysławie.

Zwiększona suma wydatków znajduje swoje pokrycie wobec wzrostu ilości Kas oraz wzrostu sumy kapitałów obcych w Kasach, od których uzależniona jest wysokość składek.

Wykonywując jednak uchwałę Walnego Zgromadzenia Delegatów Zrzeszonych K. K. O. z dn. 30 marca 1930 r., Zarząd proponuje zmienić dotychczasową skalę składek, wynoszącą: od sumy kapitałów obcych w Kasie p/g stanu na dzień 31 grudnia:

a) do zł.	100.000.—	(składka minimalna)		zł. 200.—
b) od „	100.000.—	do	300.000.—	„ 400.—
c) „ „	300.000.—	„	500.000.—	„ 600.—
d) „ „	500.000.—	„	1,000.000.—	„ 800.—
e) „ „	1,000.000.—	„	3,000.000.—	„ 1.000.—
f) ponad	3,000.000.—			„ 2,000.—

na 1,25⁰/₀₀ (pro mille) od sumy kapitałów obcych w Kasie, t. j. od sumy zobowiązań Kasy, p/g bilansu netto na dzień 31 grudnia, z tem, że minimalna składka wynosić będzie zł. 200. — zaś maksymalna zł.3.000. —

Składki te nie obejmują, jak i dotychczas, kosztów rewizyj (koszty przejazdu, djety i hotele) oraz wynagrodzenia Związku za świadczenia specjalne (czasowe p. o. Dyrektorów K. K. O., buchalterów, specjalne prace lub opracowania i t. d.) —

Zaprojektowana skala składek jest przeciętną skalą dotychczasowych składek, stanowiąc pewne zmniejszenie składek dla Kas o mniejszych obrotach, podnosząc natomiast nieznacznie składki dla Kas większych.

Wobec tego, że zgodnie z § 5 statutu maximum stawki jest ustalone na 2.000. — zł., projektuje się postawienie wniosku o zmianę § 5 statutu Związku, podnosząc maksymalną stawkę do zł. 4.000. —

W roku bieżącym projektuje się kwotę najwyższej stawki podnieść z 2.000. — zł. tylko na 3.000 zł. — Wyższa stawka, proponowana przy zmianie statutu, ma swoje uzasadnienie w tem, by w wypadku, gdy zajdzie potrzeba podniesienia składki dla większych Kas, można było tego dokonać bez koniecznych zmian statutu.—

III. Wnioski Zarządu.

Przedkładając powyższe sprawozdanie z działalności wraz ze sprawozdaniem rachunkowem, Zarząd wnosi:

1) aby Walne Zgromadzenie zatwierdziło następujący projekt programu prac Związku na rok 1931:

a) działalność instrukcyjna w Biurze Związku i na miejscu w Kasach oraz na Zjazdach Wojewódzkich i innych,

b) szkolenie pracowników Związku i Zrzeszonych Komunalnych Kas Oszczędności oraz popieranie zamierzeń naukowych uczelni polskich w tej mierze. (Po powrocie kierownika Biura z Czechosłowacji Zarząd rozważy sprawę terminu zorganizowania w roku bież. kursu dla pracowników K. K. O. oraz jego programu).

c) współdziałanie w organizacji nowych Kas oraz udoskonalenie organizacji istniejących Kas, w szczególności przez połączenie w Związki Międzykomunalne,

d) dokonanie przynajmniej 100-tu rewizyj w Kasach,

e) kontynuowanie współpracy z pozostałemi Związkami na terenie Związku Związków K. K. O.

f) popieranie wydawnictw propagandowych i instrukcyjnych, a w szczególności wydanie II-ej części podręcznika dla pracowników K. K. O.

g) zbieranie materjałów i dalsze prace nad nowelizacją ustawodawstwa, dotyczącego K. K. O., a w szczególności nad zmianą przepisów wykonawczych do Rozporządzenia Prezydenta R. P. o K. K. O.;

2) aby Walne Zgromadzenie zatwierdziło zaprojektowany budżet wpływów i wydatków na rok 1931

w kwocie zł. 159.200. — i ustaliło składki na rok 1931 w wysokości 1,25‰ (pro mille) od sumy kapitałów obcych w Kasach, zgodnie § 5 statutu: ustalając jednocześnie zgodnie z § 15 statutu djety dla członków Zarządu i Komisji Zarządu w dotychczasowej wysokości t. j. po zł. 25 dziennie dla członków miejscowych i zł. 35 dla przyjezdnych z tem, że stawki te mają zastosowanie i do członków Komisji Rewizyjnej.

3) aby Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd do pobierania od składek i należności Związku, nieopłacanych przez członków w ciągu 2-ch tygodni od daty rachunku procentów zwłoki w stosunku 1% miesięcznie, licząc niepełny miesiąc za pełny.

4) aby Walne Zgromadzenie uchwaliło zmianę § 5 statutu, ustalając najwyższą składkę członkowską na zł. 4.000, — zamiast obecnej zł. 2.000.

5) aby Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd do przekroczenia budżetu wydatków, o ile na to znajdą się środki pokrycia.

6) aby upoważniono Zarząd do korzystania z kredytu na wydatki bieżące do wysokości połowy sumy budżetowej.

Kierownik Biura:
/—/ **J. Rożkowski.**

7) aby Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd do pozbawiania mandatów tych członków Zarządu, którzy bez usprawiedliwienia opuszczą dwa kolejne posiedzenia.

8) aby Walne Zgromadzenie upoważniło Zarząd do nabycia z funduszów rezerwowych dalszego udziału w Samorządowym Instytucie Wydawniczym za sumę zł. 12.500.

Pozatem Walne Zgromadzenie ma dokonać wyborow trzech członków Zarządu w miejsce ustępujących w drodze starszeństwa pp. M. Szczepkowskiego, Z. Chudzyńskiego i I. Puławskiego oraz jednego zastępcy w miejsce p. St. Winklera, który wszedł do Zarządu na miejsce p. K. Biernackiego, tudzież wyborów trzech członków Komisji Rewizyjnej.

Nadto Walne Zgromadzenie ma wybrać, zgodnie z § 14 statutu, członków Zarządu i zastępców na miejsce tych, którzy utracili swe mandaty.

Zarząd:
/—/ **M. Szczepkowski, Prezes**
/—/ **W. Gajewski, Vice-Prezes**
/—/ **J. S. Roziecki, członek Zarządu.**
/—/ **Z. Chudzyński, „ „**
/—/ **I. Puławski, „ „**
/—/ **St. Winkler, „ „**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KRZEMIENIECKIEGO W KRZEMIEŃCU

Sprawozdanie za rok 1930

Stan czynny

Kasa	8.477	19		
P.K.O.	3.492	78		
Bank Polski	30.000	—		
Korespondenci „Nostro"	546	48	42.516	45
Pożyczki w rachunkach bieżących	43.633	21		
Weksle zdyskontowane	70.005	15		
Pożycz. na weksle poręczone	239.456	37	353.094	73
Weksle protestowane			49.156	92
Zastępstwo Banku Polskiego			3.182	01
Papiery procentowe własne			1.436	—
Towary własne			1	—
Wydatki na rok 1931			6.637	98
Sumy przechodnie			12.531	13
Ruchomości			4.152	50
			472.708	72
Weksle i dokumenty do inkaso	124.952	53		
Inkaso u Korespondentów	1.700	—		
Depozyty	114.419	—	241.071	53
			713.780	25

Stan bierny

Kapitał			35.000	—
Fundusz zapasowy			2.734	41
Fundusz wyrównawczy			9	—
Wkłady oszczędnościowe	119.725	11		
Rachunki czekowe	52.597	05	172.322	16
Kredyty udzielone Kasie	204.625	50		
Redyskonto	50.056	—	254.681	50
Korespondenci „Loro"			700	—
Zobowiązania inkasowe			220	75
Procenty na rok 1931			3 833	66
Czysty zysk za 1930 r.			3.207	24
			472.708	72
Różni za inkaso	126.652	53		
Deponenci	114.419	—	241.071	53
			713.780	25

Ogólny obrót za 1930 rok wynosił zł. 24 661.391,39

Rachunek Strat i Zysków

Straty

Procenty zapłacone			30.532	02
Koszty handlowe				
a) wydatki osobowe	34.423	84		
b) wydatki rzeczowe	10.776	03	45.199	87
Amortyzacja			557	82
Czysty zysk			3.207	24
			79.496	95

Zyski

Procenty i prowizje pobrane			79.496	95
			79.496	95

Buchalter (—) *Władysław Zdziebłowski.*

Naczelnik Zarządu, Dyroktor (—) *Aleksander Boczkowski.*

Ze Zjazdów central samorządowych

Różnorodność potrzeb samorządu i instytucyj przezeń wytworzonych nasuwała oddawna konieczności wytworzenia central, któreby, skupiając rozproszone poczynania, potrzeby i siły potencjalne tychże pozwoliły:

1. na kreślenie zasadniczych linij rozwojowych i na obronę interesów samorządu terytorjalnego w wielkim splocie różnorodnych interesów, których wykładnikiem jest polityka państwowa,
2. na ułatwienia natury organizacyjnej, finansowej i technicznej przy realizowaniu zadań samorządu.

Drogą pracy konsekwentnej w ciągu lat kilkunastu mamy już zorganizowane i w dużym stopniu okrzepłe tak pod względem moralnym jak i materjalnym organizacje, które spełniają funkcje tych central. Życie nakazało zróżnicowanie ich funkcyj, gdyż tylko przy dostatecznej specjalizacji każdy organ potrafi pozytywnie i pożytecznie pracę swą dokonać. Mamy więc Związek Powiatów, Związek Miast i Związek Gmin Wiejskich, jako reprezentacje samorządu, mamy Zrzeszenie Samorządów Powiatowych — instytucję handlową zaspokajającą potrzeby samorządu w dziedzinie szpitalnictwa, gospodarki drogowej i wogóle wszystkich dostaw i zakupów: mamy Samorządowy Instytut Wydawniczy, mamy wreszcie Polski Bank Komunalny w Warszawie — centralę kredytową, służącą wyłącznie samorządom i kasom oszczędności.

Kasy oszczędności wytworzyły swoje związki, zjednoczone w Związku Związków.

Można bez przesady stwierdzić, że kościec organizacyjny instytucyj samorządowych został już stworzony i potrzebne między niemi połączenia i współdziałanie istnieją.

Zamieszczamy poniżej kilka notatek z ogólnych zebrań tych instytucyj lub z ich sprawozdań rocznych.

Uchwały Zjazdu Głównego Związku Powiatów Rzplitej P. w sprawach K. K. O.

Na zjeździe ogólnym powiatów, który odbył się w Warszawie w dniach 12 i 13 kwietnia r. b. po raz pierwszy była referowana sprawa komunalnych kas oszczędności. Referentem był p. Wacław Gajewski, wice-prezes Związku Powiatów i wice-prezes związku kas oszczędności.

Dzięki ujęciu może zagadnienia przez referenta ani w dyskusji ani w uchwałach nie przejawiła się rozbieżność między stanowiskiem samorządu a stanowiskiem, jakie zajmują przedstawiciele kas. Można śmiało powiedzieć, że poruszenie tego tematu na ogólnym zjeździe, dopomogło do pogłębienia zrozumienia znaczenia kas oszczędności oraz wpłynie prawdopodobnie na ostrożniejsze właśnie ze względu na przyszłość kas oszczędności, ustosunkowanie się do linji rozwojowej, którą muszą przestrzegać kasy, rozumiejąc, że podwaliną bytu i rozwoju kas jest z a u f a n i e s z e r o k i c h m a s.

Wszystkie tezy referenta zostały przyjęte tak przez komisję jak i plenum zjazdu z dwiema poprawkami i dwiema rezolucjami uzupełniającemi.

Uchwalone przez zjazd tezy referenta brzmią:

„Zjazd uznaje, że jednym z donioślejszych obowiązków samorządu powiatowego jest powołanie do życia na swych terenach instytucyj kredytowych, które, zdobywając zaufanie ludności, przyczyniać się będą do:

1) wzmagania oszczędności wśród szerokich mas społeczeństwa,

2) stwarzania podstaw taniego i dogodnego kredytu dla drobnych i średnich warsztatów gospodarczych.

Z tych względów zjazd podkreśla konieczność otoczenia przez związki poręczające pierwszych lat działania komunalnych kas oszczędności specjalną opieką i troskliwością, któraby miała na celu:

a) jaknajściślejsze przestrzeganie przepisów ustawy,

b) niedopuszczanie kas do angażowania się w ryzykowne lub przerastające ich siły operacje,

c) stałą i konsekwentną propagandę oszczędności,

d) jaknajostrożniejszą tak pod względem pewności, jak i płynności lokatę złożonych w kasie wkładów,

i która powinna wykluczać nadużywania zasobów K. K. O. dla potrzeb samych związków samorządowych.

Zjazd zwraca uwagę na konieczność przygotowania odpowiednich warunków przy zakładaniu kas, a przedewszystkiem na:

a) udzielenie poważniejszego kapitału zakładowego kasie, minimum 50.000 zł.,

b) unikanie zakładania na terytorjum jednego powiatu dwu takich kas (miejskiej i powiatowej),

c) powołanie do władz kas osób, cieszących się największem zaufaniem i reprezentujących różne zawody ludności powiatu.

3) Dla ułatwienia prac K. K. O. i stworzenia dla nich większego bezpieczeństwa, Zjazd uznaje za potrzebne znowelizowanie ustawy o K. K. O. w następujących punktach:

a) wzięcie pod ochronę prawną nazwę „kasa oszczędności“,

b) wprowadzenie obowiązku należenia do właściwego terytorjalnie związku rewizyjnego,

c) wyłączenia wkładów do wysokości 2.500 zł. z pod prawa zajęcia egzekucyjnego.

d) upoważnienie kas do stosowania premji, lo-

sowania nagród oraz wypuszczania świadectw oszczędnościowych,

e) upoważnienie kas do prowadzenia operacyj powierniczych ze zbiorowemi grupami wkładców,

f) wyraźne stwierdzenie o niemożności prowadzenia przez kasy kupna i sprzedaży towarów na własny rachunek,

g) ustalenia maksymalnej granicy kredytów dla jednego dłużnika,

h) wprowadzenia sankcyj karnych za niestosowanie się zarządów i dyrektorów kas do przepisów ustawy,

i) zwolnienie od podatku od kapitałów i rent lokat komunalnych kas oszczędności w państwowych i komunalnych instytucjach kredytowych,

k) zwolnienie pożyczek na cele budowlane do 5.000 zł. od wszelkich podatków i opłat państwowych i komunalnych,

l) udzielenie K. K. O. prawa ściągania należności do wysokości 1.000 zł. w drodze egzekucji administracyjnej.

Zjazd, podkreślając coraz większą rolę K. K. O. w gromadzeniu kapitału narodowego, stwierdza, że:

Wzrost gospodarczego znaczenia K. K. O. wymaga, by nadzór nad polityką finansową kas, a przedewszystkiem nad płynnością ich lokat i zakresem podejmowanych przez nich zadań był jednolicie przeprowadzany przez fachowy organ ministerjalny, korzystający z pomocy wyspecjalizowanych instytucyj, jakiemi są związki rewizyjne kas oszczędności".

Do punktu 2 pierwszej tezy przeszła poprawka p. Piechoty z Kalisza niezupełnie skoordynowana z treścią tezy a wyrażająca ogólny obecnie postulat rolników średnioterminowego kredytu „i możliwie kilkuletniego".

Do tezy o znowelizowaniu utsawy do p. b. przyjęto poprawkę p. Kochanowskiego z Krakowa przez dodanie słowa „ustawowego".

Rezolucja p. Kochanowskiego „Należy zwrócić się do Banku Rolnego, aby celowe kredyty rozprowadzał przez Miejskie Kasy Oszczędności, o ile niema powiatowych", jest słusznem uzupełnieniem tezy o unikaniu zakładania na terytorjum jednego powiatu dwu kas. Odnosi się to specjalnie do powiatów południowych, gdzie spotykamy w niektórych miejscach rozwinięte i zasobne kasy oszczędności miejskie i gdzie właśnie z powodu polityki Banku Rolnego zjawiają się tendencje powoływania do życia nowych kas oszczędności powiatowych tylko z tytułu umożliwienia wykorzystania niektórych celowych niskooprocentowanych kredytów Banku Rolnego.

Wreszcie zjazd przyjął rezolucję zaproponowaną przez p. Polkowskiego ze Święcian również związaną z celowemi kredytami Banku Rolnego:

„Traktowanie kredytów wyjątkowych, noszących charakter pomocy klęskowej, jak to kredyty siewne w latach nieurodzaju, pomoc w wypadkach gradobicia, narówni z innemi kredytomi terminowemi przez Państwowy Bank Rolny nie jest słuszne, wobec czego Zjazd uchwala zalecić Zarządowi wystąpić do Ministerstwa Skarbu i władz Banku Rolnego o ustalenie dla takich kredytów odrębnej formy, nie angażującej odpowiedzialności Kas Komunalnych z tytułu terminowości spłat w takim samym stopniu jak przy normalnych kredytach'.

Ze Zrzeszenia Samorządów Powiatowych.

W dniu 14 kwietnia r. b. odbyło się doroczne zebranie członków Zrzeszenia Samorządów Powiatowych — poważnej już instytucji handlowej, opartej na zasadach spółdzielczych.

Do Zrzeszenia należy 101 powiatów, 2 magistraty, 2 banki (P. Bank Komunalny i Gosp. Krajowego) 1 związek międzykomunalny (pomorskie Kamieniołomy Samorządowe).

Rok 1930 zaznacza dalszy rozwój Zrzeszenia. Obroty składnicy sanitarnej (z produkcją waty) wzrosły z 1.174,850 zł. z r. 29 na 1.601,650 zł., dział gospodarczy (komisowy) utrzymał swe obroty na poziomie r. poprzedniego (940.050 zł. w r. 30, gdy w r. 29 — 939,098 zł.). Kapitał zakładowy wzrósł do zł. 204500. Czysty zysk w kwocie 16728 zł. 76 postanowiono przelać w całości na kapitał zasobowy, który w ten sposób będzie wynosić 64.000 złotych.

Przy wyborach uzupełniających do Rady Nadzorczej powołano ponownie pp. Starostę Kępińskiego, F. Kasprzaka i członka wydziału powiatowego w Równem, A. Hermaszewskiego. Do zarządu ponownie wybrano p. wice-wojewodę J. Olpińskiego. Prezesem Rady Nadzorczej pozostał p. wice-minister Wł. Korsak, wice-prezesem p. W. Gajewski.

Z Samorządowego Instytutu Wydawniczego.

Dnia 1 kwietnia 1931 r. odbyło się ogólne zebranie spółki »Samorządowy Instytut Wydawniczy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie."

Spólnikami są Związek Sejmików, P. Bank Komunalny, Zrzeszenie Samorządów Powiat. i Związek Miejskich i Powiatowych kas oszczędności.

Po sprawozdaniu Komisji Rewizyjnej udzielono absolutorjum Zarządowi oraz przyjęto do zatwierdzającej wiadomości bilans i rachunek strat i zysków, które poniżej zamieszczamy.

BILANS NETTO

Samorządowego Instytutu Wydawniczego sp. z o. o. w Warszawie, na dzień 1. I. 1931 r.

Stan czynny			Stan bierny		
1. Kasa		Zł. 1.177.01	1. Kapitał:		
2. Banki			Zakładowy	Zł. 50.000,—	
P.K.O.	Zł. 6.894,62		Amortyzac.	„ 355,38	Zł. 50.355.48
P.B.K.	„ 2.337,50	„ 9.232,12	2. Wierzyciele		„ 174.389,92
3. Ruchomości		„ 7.109,69	3. Odbiorcy		„ 1.929,25
4. Koszt org. spółki		„ 12.000,—	4. Akcja meldunkowa		„ 9.458.50
5. Dłużnicy		„ 58.162,17	5. Zysk za 1930 r.		„ 391,84
6. Odbiorcy		„ 40.394,16			
7. Druki, Wydawn. Materjały		„ 22.126,19			
8. Kalkulacja wydawnictw		„ 5.114,28			
9. Weksle obce		„ 50,—			
10. Akcja meldunkowa		„ 84.759,37			
		Zł. 236.524,99			Zł. 236.524,99

R-k Strat i Zysków za rok 1930-ty.

Winien				Ma		
1. Koszt druku pism			Zł. 43.187,74	1. Wpływ za prenumeratę bieżącą	Zł. 46.759,38	
2. Honorarja:				zaległą	„ 7.804,94	Zł. 54.564,32
autorskie	Zł. 24.684,—			2. Wpływ za ogłoszenia		„ 50.256,61
akwizyt.	„ 10.558,38		„ 35.242,38	3. Zysk na drukach wydawn. i materjałach		„ 55.379,17
3. Koszty handlowe				4. Różne wpływy		„ 1.877,86
a) Pensje i świadczenia						
redakt.	„ 12.310.48					
pracow.	„ 44.532,41	Zł. 56.842,89				
b) Lokal, światło i telefon		„ 5.701,65				
c) Wydatki rzeczowe		„ 5.801,55				
d) Podatki, procenty i prowizje		„ 2.866,32				
e) Koszty sądowe		„ 1.215,07				
f) Opłaty pocztowe i eksped.		„ 8.698,40	„ 81.125,88			
4. Weksle protestowane			„ 1.593,20			
5. Strata na wątpliwych dłużnikach (odpisane)			„ 181,44			
6. Amortyzacja ruchomości			„ 355,48			
Zysk za 1930 rok			„ 391,84			
			Zł. 162.077,96			Zł. 162.077,96

Niewysoka kwota zysku tłomaczy się tem, że S. I. Wyd. w r. 30 przejął od 1. I. 30 pismo „Samorząd“, zobowiązując się wpływy z zaległej prenumeraty przekazywać dawnym właścicielom, co o 1/3 zmniejszyło ogólną kwotę wpływów za prenumeratę. Ogólne zebranie spółki postanowiło podwoić ilość udziałów. 3 spólnicy należność za drugie udziały już wpłacili, związkowi kas oszczędności umożliwiono wpłatę do końca tego roku.

S. I. Wyd., pracując w bliskim kontakcie z Ministerstwem Spraw Wewn., Min. Rolnictwa i Min. Robót Publicznych w roku bieżącym rozwinął akcję wydawniczą druków potrzebnych przy prowadzeniu akcji meldunkowej, ewidencji koni, buhajów, funduszu drogowego.

S. I. Wyd. wydaje dwa pisma: „Samorząd“ i „Oszczędność“; od 2. I. r. b. posiada swoją własną drukarnię.

S. I. Wyd. może zaspokajać wszystkie potrzeby wydawnicze związków samorządowych i kom. kas oszczędności.

Notatki i uwagi

9 rad Mellona (sekr. Stanu St. Zjedn. Ameryki).

1. Nie śpiesz się z ulokowaniem kapitału, prześpij się najpierw.
2. Nie opieraj swej lokaty na planach innych ludzi.
3. Kupuj nieruchomości tylko w bliskości miejsca zamieszkania.
4. Nie kupuj akcyj górniczych, na których się nie rozumiesz.
5. Na nafcie spekuluj dopiero, gdy będziesz bogaty i strata nie zrobi ci różnicy.
6. Nowe metody, które zapowiadają wielkie zyski, jaknajkrytyczniej badaj.
7. Nie wierz w informacje giełdowe. Prawdziwie pewnych i tak nie otrzymasz.
8. Strzeż się przed akcjami, mającemi dać dochód z nowych wynalazków.
9. Strzeż się przed kupcami, którzy sprzedają towary przesyłkami pocztowemi.

Konieczność obniżenia stopy procentowej.

Pod tym tytułem pisze p. J. Pieńkowski w nr. 11 Czasopism Spółdz. rolniczych, wskazując, że zadłużenie gospodarstw małorolnych, które dotychczas wahało się w pewnych umiarkowanych granicach, obecnie zaczyna bardzo szybko wzrastać, przedewszystkiem dla tego, że coraz częściej niezapłacone odsetki dopisuje się do sumy długu. Ma to miejsce przy pożyczkach lichwiarskich, z któremi najczęściej spotykamy się dziś na wsi, przyczem dopisywanie odsetek uskutecznia się co parę a nieraz i co miesiąc. P. P. podaje ciekawy materjał osobiście przez siebie zebrany zadłużenia jednej wsi na dzień 1. II. r. b. Nie jest to materjał miarodajny dla całej Polski, ale w każdym razie charakterystyczny.

Rodzaj długów	Suma w zł.	Stos. procentowy	% % płac. w stos. rocz.	Suma % % za rok w zł.	Stos. procentowy
Pożyczki w Kasie Stefczyka	7000	20%	15*)	1.050	10%
Poż. P.Z.U.W. na odbudowę	1000	3%	6	60	0,5%
Pożyczki w Kasie Komunalnej	2000	6%	18	360	3,5%
Pożyczki pryw. (lichwiarskie)	25000	71%	36	9.000	86%
Razem	35000	100%	—	10.470	100%

Widzimy całkowitą przewagę pożyczek lichwiarskich (71 %) a suma procentów na rzecz tych pożyczek wynosi 86%.

Ten kredyt lichwiarski zwalczyć może tylko wzmożenie ruchu oszczędnościowego, którego rezultatem byłby wzrost wkładów w Kom. Kasach Oszczędn. oraz Kasach Stefczyka.

*) biorąc łącznie wszystkie koszta.

BILANS KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PŁOŃSKIEGO
na dzień 31 grudnia 1930 roku.

Stan czynny

1. Kasa	9.924,32	
R-ki bieżące w instyt. kredytowych		
a) w Banku Polskim	579,54	
b) w bankach państwowych	309.43	
c) w P. K. O.	1.728,51	
d) w instyt. kredyt. komunalnych	9.909,30	
e) w innych instyt. kredytowych	10.466,06	32.917,16
2. Papiery wartościowe funduszów rezerwowych		2.090,—
3. Weksle zdyskontowane	21.023,—	
4. Pożyczki na weksle	675.889,82	696.912,82
5. Pożyczki w r-kach bieżąc. (zabezp.)	4.415,—	
6. „ terminowe na zastaw	250.000,—	254.415,—
7. Pożyczki komunalne		53 584,20
8. Ruchomości	11.288,—	
9. Koszty organizacji	4.627,—	15.915,—
10. Różne		6.881,58
Razem		1.062.715,76
Różni za weksle kaucyjne Kasy		115.000,—
Weksle do inkasa		44.942.—
Depozyty		20.000,—
Razem		1.242.657,76

Stan bierny

1. Kapitał zakładowy		50,000,—
2. Fundusz rezerwowy		5.500,—
3. R-ki czekowe		36.667,68
4. Wkłady na książeczki oszczędność.	231.663,13	
lokaty na książeczki oszczędność.	61.699,75	293.362,88
5. Kredyty udzielane kasie przez banki państwowe		565.555,43
6. Redyskonto		92.050,—
7. Różne		10.313,77
8. Czysty zysk za 1930 rok		9.266,—
Razem		1.062.715,76
Weksle kaucyjne Kasy		115.000,—
Różni za inkaso		44.942,—
Deponenci		20.000.—
Razem		1.242.657,76

R-k Strat i Zysków za 1930 rok

Straty

Procenty i prowizje wypłacone		71.471.51
Koszty administracyjne osobowe	25.970,—	
„ „ rzeczowe	14.826 56	40.796,56
Odpisy amortyzac. na ruchomościach	904.85	
„ „ na kosztach organizacji	514,42	1.419,27
Czysty zysk za 1930		9.266,—
Razem		122.953,34

Zyski

Procenty i prowizje otrzymane		122.953,34
Razem		122.953,34

Dyrektor: (—) *K. Poskoczym*, Księgowy: (—) *S. Tomczyk*, Zarząd Kasy: (—) *Dr. J. Szpakowski*, (—) *Dr. Z. Sokólski*, (—) *L. Kociecki.*

W sprawie obiegu dolarów.

Od roku 1925 instytucje kredytowe i k. k. o. woj. południowych otwierają rachunki, na które wpłaty i wypłaty z których uskuteczniane są w efektywnych dolarach. Czynniki rządowe i bankowe dążą do ograniczenia tego szkodliwego dla zaufania do naszej waluty procesu.

Ostatnio odbyła się we Lwowie konferencja między przedstawicielami Banków państwowych i k. k. o., rozpatrująca propozycję dwóch banków lwowskich, które jako podstawę do zmniejszenia obiegu projektują wypłacanie należności dolarami efektywnemi względnie czekami. Propozycję tę przedstawiciele kas odrzucili, jako podrywać mogącą zaufanie klijenteli, przyjęli natomiast zasadę, że należy ograniczać obieg dolarem efektywnym drogą niskiego oprocentowania wkładów dolarowych.

Zgodnie z tem stanowiskiem Miejska k. k. o. i galicyjska k. o. we Lwowie obniżyły z dniem 1 kwietnia r. b. stopę procentową, płaconą od nowych wkładów dolarowych na 5%. Nowa stopa procentowa po upływie ustawowego okresu wypowiedzenia obejmie wszystkie wkłady dolarowe.

Związek Polskich kas oszczędności we Lwowie, chcąc w akcję tę wciągnąć wszystkie kasy ze swego terenu, zaleca obniżenie stopy procentowej od wkładów dolarowych w ten sposób, aby różnica między oprocentowaniem wkładów złotowych a dolarowych wynosiła 2% do 3%.

Wiadomości bieżące

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA, OKÓLNIKI.

Zmiana ustawy o opłatach stemplowych.

W nr. 27 Dziennika Ustaw ogłoszona jest ustawa z dn. 17 marca 1931 r. w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych.

Ustawa ta zawiera zmiany opłat stemplowych od weksli zagranicznych oraz zmiany opłat stemplowych od spółek i innych zrzeszeń.

Zmiana ustawy o zabezpieczeniu wierzytelności w złotych w złocie i walutach obcych.

Ukazało się Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 18. marca 1931 r. (Dz. U. Nr. 36 z dnia 22. IV. 1931 r. poz. 273) zmieniające częściowo § 2 Rozporządzenia Prezydenta R. P. o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie, hipotecznie zabezpieczonych z dn. 27. IV. 1924 r. (Dz. U. Nr. 36, poz. 385) w tym sensie, że w zapisie kaucyjnym można „zastrzec, aby wierzytelność płatna była efektywnie w walucie, w jakiej została wyrażona, albo monetami złotemi w danej walucie obcej lub wedle równowartości czystego złota, zawartego w jednostce pieniężnej danej waluty złotej".

Zmiana ta ma to znaczenie, że wierzyciel, który uczynił takie zastrzeżenie, nie jest narażony na przyjęcie efektywnej waluty obcej w razie jej dewaluacji, a może żądać równowartości złota, zawartego w jednostce monetarnej tej waluty, w jakiej wierzytelność określono.

Zmiana przepisów o protestach wekslowych.

Jak już o tem w swoim czasie pisaliśmy, urzędy pocztowe przyjmują do protestu w formie inkasa weksle, które opiewają najwyżej na 1.000 zł. Rozporządzeniem Min. Sprawiedliwości, wydanem w porozumieniu z Min. Poczt i Telegrafów z dnia 7 marca b. r. przepisy o protestach dokonywanych za pośrednictwem urzędów i agencyj pocztowych uległy zmianie o tyle, że ustalona została suma 2.000 zł., jako największa wartość niezapłaconego weksla. Rozporządzenie to weszło w życie z dn. 1 kwietnia r. b. (Dz. U. Nr. 29, poz. 199).

10% dodatek do podatków i opłat stemplowych.

Na mocy ustawy z dnia 12 lutego r. b. (Dz. U. Nr. 16 poz 82 z 1931 r.) pobierany będzie 10% dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jakoteż od zaległości tych podatków, ściąganych przymusowo.

Wyjęte od pobierania 10% dodatku są podatki od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej i opłat stemplowych od pism o zawiązaniu spółek akcyjnych lub komandytowo-akcyjnych oraz od podwyższenia kapitału zakładowego tych spółek.

W związku z tem wyjaśniamy, że 10% dodatek naliczać należy od 0,54% podatku od kapitałów i rent, przy obliczaniu procentów od kredytów na r-kach otwartych. Przyczem o ile podatek ten będzie płacony od obliczenia procentów za okres od 1 stycznia do 31 marca rb. dodatek ten należy bezwzględnie także doliczać, gdyż w przeciwnym razie będzie dodatkowo z tego tytułu uiszczona suma obciążać kasę nie zaś klijenta.

W sprawie zaciągania pożyczek przez komunalne kasy oszczędności.

W związku z interpretowaniem przez komunalne kasy oszczędności i władzę nadzorczą jednego z województw — obowiązujących przepisów w sprawie zaciągania pożyczek przez wspomniane kasy — odnośny wojewoda zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o miarodajne wyjaśnienie. W danym wypadku chodziło o to, czy w razie, gdy komunalna kasa oszczędności uzyskała ze strony władz centralnych na podstawie § 50-tego (ust. 1-szy lit. a) rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dn. 26 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424) generalne uprawnienie na zaciąganie pożyczek, wymagana jest każdorazowo uchwała związku poręczającego przy zaciąganiu przez komunalną kasę oszczędności poszczególnych pożyczek, upoważniająca do zaciągania tych pożyczek; dalej, czy uchwała taka podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej — i wreszcie, czy otwieranie sobie przez komunalne kasy oszczędności rachunków bieżących w instytucjach finansowych należy uważać za czynność równoznaczną z zaciąganiem pożyczek. Mini-

sterstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 3 marca r. b. Nr. SG. 1563/2*) wyjaśniło co następuje:

„1) Akt szczegółowy, jakim jest upoważnienie komunalnej kasy oszczędności przez związek poręczający do zaciągnięcia pożyczki, odróżnić należy od aktu ogólnego i zasadniczego, jakim jest ustalenie statutu komunalnej kasy oszczędności, z przewidzeniem w tym statucie ogólnego uprawnienia do operacyj pożyczkowych.

Uprawnienie ogólne do zaciągania pożyczek zależy przedewszystkiem od uzyskania przez komunalne kasy oszczędności pozwolenia od właściwych władz centralnych na dokonywanie takich czynności. Dopiero w ramach uzyskanego pozwolenia uprawnienie takie przewidziane być może w statucie komunalnej kasy oszczędności (§ 50-ty rozp. wykon. ustęp 3-ci). Udzielenie natomiast komunalnej kasie oszczędności przez związek poręczający upoważnienia do zaciągania w indywidualnych wypadkach pożyczek nastąpić może dopiero wtedy, jeżeli zatwierdzony statut komunalnej kasy oszczędności zawiera wyraźnie ogólne uprawnienie do ich zaciągania, przewidziane w ramach wspomnianego pozwolenia władz centralnych.

O ile uchwalony przez związek poręczający projekt statutu obejmuje postanowienie o uprawnieniu kasy do zaciągania pożyczek, to związek ten równocześnie z projektem uchwalonego statutu komunalnej kasy oszczędności powinien przedłożyć na ręce Pana Wojewody prośbę, skierowaną do władz centralnych o udzielenie komunalnej kasie oszczędności pozwolenia na omawiane czynności. Dopiero po przychylnej decyzji władz centralnych — Pan wojewoda może dokonać zatwierdzenia statutu, obejmującego postanowienie o wspomnianem uprawnieniu, zredagowane w ramach tej decyzji. W razie odmowy pozwolenia przez władze centralne należy wspomniane postanowienie skreślić z projektu statutu przed zatwierdzeniem tegoż.

2) Sposób udzielania kasom przez ich związki poręczające upoważnienia do zaciągania pożyczek oraz stosunek rady kasy do organu związku poręczającego w tych sprawach został szczegółowo omówiony w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 157 z dnia 25 sierpnia 1930 r. Nr. SG. 647/2. (Przy każdorazowem zaciąganiu pożyczek komunalne kasy oszczędności obowiązane są uzyskać na to upoważnienie organu stanowiącego związku poręczającego, a uchwały tego rodzaju powinny być przesyłane właściwemu wojewodzie do wiadomości wzgl. zatwierdzenia — w zależności od tego, czy związek poręczający przyjął odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania kasy, czy też tylko za wkłady).

3) Otwieranie sobie przez komunalne kasy oszczędności rachunków bieżących w innych instytucjach finansowych jest dopuszczalne. — Korzystanie jednak przez komunalne kasy oszczędności z kredytu na rachunku bieżącym ponad wysokość posiadanego przez nią czynnego na jej rzecz salda na tym rachunku jest równoznaczne z zaciąganiem pożyczki i podlega, jako takie, przepisom zawartym w § 50-tym (ust. a) rozporządzenia wykonawczego z dnia 26-go marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424).

*) Pismo to należy uważać za uzupełnienie treści okólnika z dn. 25 sierpnia 30 r. Nr. S.G. 647/2, podanego w Nr. 16 „Oszczędności“ z 1930 roku.

KRONIKA KRAJOWA

Walne zgromadzenie delegatów Kom. Kas Oszczędności.

Przypominamy, że w dniu 10 maja r. b. w sali konferencyjnej Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie odbędzie się doroczne zgromadzenie delegatów kom. kas. oszczędności, należących do Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności. Zebranie to zwołane w drugim terminie rozpocznie się o godz. 10-ej.

III Ogólnopolski Zjazd komunalnych kas oszczędności.

W dniu 28 czerwca r. b. odbędzie się ogólny zjazd instytucyj oszczędnościowych, w których będą brali udział przedstawiciele komunalnych kas oszczędności z całej Polski.

Korzystając z tej okazji, Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności zwołuje na dzień 29 czerwca zjazd przedstawicieli K. K. O. dla omówienia spraw specjalnych obchodzących wyłącznie kasy komunalne.

Na porządku dziennym będą dwa tematy:

1. nowelizacja ustawy i rozporządzenia wykonawczego o K. K. O. — referat p. prezesa St. Uhmy;
2. sposoby organizacji współdziałania finansowego K. K. O. — referat p. dyr. Namysła z Katowic.

Walne Zgromadzenie Delegatów Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

W dniu 22 marca 1931 r. odbyło się we Lwowie Walne Zgromadzenie Delegatów Kas Oszczędności zrzeszonych w Związku polskich kas oszczędności we Lwowie. Reprezentowane były na zjeździe przez 60 delegatów kasy w liczbie 51.

Zebranie wysłuchało sprawozdań z działalności ogólnej i rewizyjnej Związku. Następnie uchwalono program prac i budżet na rok 1931, oraz dokonało wyborów uzupełniających do władz.

Ustępujących 5 członków Wydziału Zw. Polskich K. O. w osobach: pp. K. Balicki, St. Kulpiński, St. Nowakowski, Dr. St. Uhma i L. Ziobrowski wybrano ponownie na lat 3. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: pp. Deyczakowskiego, Le Bouton i Janowskiego.

Protesty weksli.

Odsetek weksli zaprotestowanych w Banku Polskim utrzymał się w marcu na poziomie lutego i wyniósł 4,58%. W stosunku do ogólnej sumy weksli zaprotestowanych (12,5 milj. zł. wobec 11.7 milj. zł. w lutym) odsetek protestów wszystkich branż, z wyjątkiem rolniczej, nieco się zwiększył, a mianowicie: w branży włókienniczej — 12.90% do 12.96%, skórzanej — z 2.67% do 2.84%, metalowej — z 11.32% do 12.19%, drzewnej — z 3.86% do 3.96% i w grupie „inne branże“ z 37.45% do 38.56%, w rolnictwie natomiast spadł z 31.80% do 29.40%.

Trzydziestolecie Komunalnej Kasy Oszczędności pow. Gorlickiego w Gorlicach.

Dnia 28 marca r. b. Komunalna Kasa Oszczędności pow. Gorlickiego w Gorlicach obchodziła trzydziestolecie swej działalności. W czasie swej trzydziestoletniej działalności kasa przebyła 3 okresy: okres przedwojenny, to okres rozwoju i rozkwitu, wojna i dewalacja zmuszają kasę do ciągłej walki o egzystencję, przewartościowanie majątku czyni go bardzo znikomym, ostatni okres po zreorganizowaniu kasy na podstawach

rozporz. Prez. R. P. z 13. IV. 1927 odbija się znowu na działalności kasy pomyślnie. Od r. 1927 wzrastają wkłady w tempie bardzo znacznem. Z nadwyżek budżetowych powstaje piękny gmach własny kasy, co daje kasie podstawę do rozwoju gospodarczego i zdobycia na nowo zaufania ludności.

Obroty kasowe od r. 1925 do 1930 wynoszą sumę zł. 149.260.115.36, zaś suma bilansowa na dzień 31 grudnia 1930 przekracza kwotę zł. 6.000.000.

Z okazji 30-lecia Zarząd kasy przeznaczył na cele miasta i dobroczynne kwotę zł. 2000. Jednocześnie z rocznicą trzydziestolecia kasy obchodzili trzydziestolecie pracy w kasie: Dyr. Krysakowski i woźny Szarowicz, którzy przez cały czas działalności kasy byli zawsze na stanowisku.

Tej pięknie rozbudowanej placówce oszczędnościowej oraz szanownym jubilatom składamy na tem miejscu serdeczne życzenia pomyślności.

Likwidacja k. k. o. m. Grodziska Maz.

Zgodnie z opinją Związku Miejskich i Powiatowych kas oszczędności i uchwałą Rady Miejskiej m. Grodziska Maz., zatwierdzoną w dn. 18. II. r. b. reskryptem Nr. SF. III. 1—1 wojewody warszawskiego przystąpiono do likwidacji k. k. o. m. Grodziska Maz. Czynności likwidatora objęła k. k. o. pow. Błońskiego w Grodzisku Maz. Likwidacja ta jest ze wszechmiar zjawiskiem pożądanem, jeśli się zważy, że Grodzisk Maz., jako miasto niewydzielone, posiadał aż dwie komunalne kasy oszczędności. Związek stoi zawsze na stanowisku nierozpraszania akcji k. k. o. i dąży do jaknajwiększej jej konsolidacji. Przez likwidację słabszej finansowo k. k. o. m. Grodziska na terenie powiatu Błońskiego zostanie stworzona możność finansowej rozbudowy k. k. o. pow. Błońskiego.

Likwidacja k. k. o. m. Grodziska postępować będzie według poniższego planu:

1. Wierzycielom Kasy, posiadającym wkłady oszczędnościowe, przysługiwać będzie prawo wycofania swych oszczędności za stosownem wymówieniem w przeciągu 6-ciu miesięcy, licząc od dnia 1 kwietnia r. b., bądź pozostawienia wkładów nadal, na warunkach obowiązujących w K. K. O. pow. Błońskiego, przyczem w tym wypadku książeczki oszczędnościowe podlegają wymianie bądź poświadczeniu przez Władze Kasy powiatowej;

2. Po upływie 6-ciu miesięcy ustaje oprocentowanie tych wkładów oszczędnościowych, których książeczki nie zostaną zgłoszone do poświadczenia;

3. Wkłady złożone do Kasy miejskiej na oprocentowanie wyższe od norm, obowiązujących w Kasie powiatowej, wypowiedziano z dniem 1 maja r. b.,

4. Dłużnicy Kasy miejskiej winni spłacić swoje zobowiązania, zgodnie z warunkami, na jakich został im udzielony kredyt;

5. Na dzień 1 kwietnia r. b. zostaje sporządzony bilans netto Kasy miejskiej i ewentualne straty zostaną pokryte z funduszów zasobowych tej Kasy;

6. Na dzień 1 października r. b. zostaną ostatecznie zamknięte rachunki K. K. O. m. Grodziska Maz., przyczem pozostały kapitał zakładowy Kasy zostanie przeznaczony na cele użyteczności publicznej do dyspozycji Gminy miasta Grodziska Maz.

Komunalna Kasa Oszczędn. pow. Janowskiego w Janowie Lub.

K. K. O. pow. Janowskiego powstała w okresie trudnych warunków finansowych kraju, z trudem zdobywa zaufanie wśród ludności, jednakże wzrost tego zaufania stwierdza sprawozdanie kasy za drugi rok operacyjny — 1930.

Działalność kasy rozwijała się w roku sprawozdawczym szczególnie w dziedzinie kredytowania ludności.

Z uwagi na niedostateczność kapitałów własnych, Zarząd Kasy, wobec znacznego zapotrzebowania na kredyt, mając łatwość uzyskania kredytów pod rejestrowy zastaw zboża, obciążył kasę znaczną sumą tego kredytu, bo wynoszącą zł. 235.400. Skutkiem depresji gospodarczej w rolnictwie kredyt ten stał się ciężarem dla kasy, pozbawiając ją płynnych rezerw, co spowodowało zahamowanie właściwej działalności kredytowej kasy dla drobnego rolnictwa.

W dziedzinie przyciągania wkładów kasa podjęła usilną propagandę. Z okazji „Dnia Oszczędności" rozesłano do szkół, gmin i duchowieństwa szereg materjałów propagandowych. Nadto zwrócono się do duchowieństwa z prośbą o wygłoszenie w „Dniu Oszczędności" przemówień z ambon. Akcja ta dała szczególnie pozytywny rezultat w dziedzinie oszczędności szkolnej. W powiecie wzrosła liczba szkolnych kas oszczędności, trzy kasy szkolne ulokowały w K. K. O. swe kapitały, otworzono kilka kont dla młodzieży. Ogółem młodzież szkolna oszczędziła 3.414.23, co wynosi około 5% wszystkich wkładów kasy.

Na dzień 1 stycznia 1931 r. kasa posiadała zł. 69.444.85 wkładów, przyczem czynnych było 992 książeczki oszczędnościowe. Największą sumę wykazują oszczędności u r z ę d n i c z e — zł. 17.881.70 na 101 książeczkach. Stan wkładów według sum przedstawia się następująco:

	Ilość książeczek	Suma zł.
Do 50 zł.	877	16.507.99
od 50 do 100	54	4.159,07
„ 100 „ 150	10	1.319.99
„ 150 „ 200	7	1.218.54
„ 200 „ 300	10	2.271.10
„ 300 „ 400	6	2.097.67
„ 400 „ 500	1	423.09
„ 500 „ 1000	15	9.830.03
„ 1000 „ 5000	10	16.317.47
powyżej 5000 zł.	2	15.299 90
Razem	992	69.444.85

W okresie sprawozdawczym przybyło 472 książeczek, zamknięto 99. Ogółem liczba książeczek w porównaniu z rokiem 1929 wzrosła z 621 do 992.

W okresie sprawozdawczym kasa uzyskała ogółem 227.793.06 kredytów bankowych; przedewszystkiem były to kredyty celowe, na cele ogólno-gospodarcze otrzymano 150.335. Pozostałość kredytów łącznie z uzyskanemi poprzednio wynosiła na dzień 1. I. 1931 r. zł. 170.013.56.

DO

PRENUMERATORÓW DWUTYGODNIKA „Oszczędność" i ODBIORCOW Sam. Inst. Wyd.

Zwracamy się tą drogą do PP: Prenumeratorów i Odbiorców naszych wydawnictw i druków z prośbą, ażeby przy przesyłaniu należności za prenumeratę, wydawnictwa lub druki wyszczególniali na odwrocie blankietu P. K. O. lub przekazu pocztowego za co daną należność wpłacają.

Nadto prosimy WYDZIAŁY POWIATOWE, które zamawiają u nas wydawnictwa i druki, następnie, wydawnictwa te rozsyłają do gmin, położonych na swym terenie a należność za druki i wydawnictwa gminy przesyłają bezpośrednio do nas, — ażeby zakomunikowały gminom, by przy przesyłaniu należności powoływały się na odnośny Nr. rachunku Samorządowego Instytutu Wydawniczego.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

Działalność kredytowa kasy była dość szeroko rozwinięta. W ciągu r. 1930 zdyskontowano weksli na zł. 292.723.42

wydano pożyczek na weksle poręczone na	„ 298.835.80
„ 1 poż. na skrypt dłużny na	„ 3.327.—
„ pożyczek celowych średnioterm. na	„ 58.287.06
„ pożyczek na zastaw pap. i rejestrowy rolniczy na	„ 238.706.23

Bilans kasy za rok 1930 zamyka się sumą zł. 942.396.30, rachunek strat i zysków nadwyżką zł. 1.331.12.

Komunalna Kasa Oszczędności m. Druskienik.

Sprawozdanie k. k. o. m. Druskienik za rok 1930 w jasnem i przejrzystem ujęciu obrazuje nam stan i działalność kasy w tym okresie. Bilans netto na dz. 1 stycznia 1931 r. zamyka się sumą 113.114.90, czysty zysk wykazano w sumie zł. 355.73.

Spełniając nałożony ustawą i ideologją, na której oparta jest działalność kas, obowiązek krzewienia zrozumienia dla oszczędności i ułatwienia ich gromadzenia, k. k. o. m. Druskienik dokładała w roku sprawozdawczym wszelkich starań, aby z obowiązku tego wywiązać się należycie przez liczne udogodnienia dla klijenteli, propagandę za pomocą plakatów, ulotek i broszur, urządzenie odczytu o oszczędności i t. p.

Działalność ta, mimo niepomyślnej sytuacji na polskim rynku finansowym,wydała znaczne rezultaty liczba wkładców i suma wkładów wzrosły prawie w dwójnasób. Gdy bowiem w końcu roku 1929 ilość wkładców kasy wynosiła 125, zaś suma wkładów zł. 9.041,42 w ciągu roku sprawozdawczego kasa zdobyła 105 nowych wkładców i posiada ich obecnie 230, zaś wkłady wzrosły do sumy zł. 17.783.40 t. j. zł. 8.746,98 czyli o 97%.

Na poszczególne zawody przypada:

Młodzież szkolna i dzieci	49	**książecz.**	**na zł.**	768.23
Urzędnicy, wojskowi i duchowieństwo	21	„	„	745.21
Rzemieślnicy	27	„	„	1.298.09
Kupcy	47	„	„	1.515.41
Przemysłowcy	1	„	„	41.71
Rolnicy	1	„	„	10.35
Wolne zawody	6	„	„	497 50
Robotnicy	8	„	„	107.30
Służba domowa osobista	2	„	„	536.42
Inne zawody	43	„	„	6.290.42
Bez zawodu	16	„	„	219.35
Spółdzielnie	1	**książeczek**	**na zł.**	52.75
Organizacje społeczne i dobroczynne	8	„	„	5.492.53
Razem	230	„	„	17.575.45

Oprocentowanie wkładów wahało się od 4% do 13%.

Wkłady te i inne kapitały administrowane przez kasę, zarząd lokował przeważnie w krótkoterminowych wekslach właścicieli nieruchomości, drobnych kupców, i rzemieślników. Pożyczki te zachowały zupełną płynność, dowodem czego, że na dzień 31. XII. 1930 nie wykupiono jedynie weksli na złotych 985, jakkolwiek suma pożyczek wynosiła 403.177,89 z tego wynika, że polityka kredytowa zarządu prowadzona była nadzwyczaj oględnie.

Bardzo poważne miejsce w operacjach kasy zajmuje inkaso. Druskieniki są miastem kuracyjnem, w miesiącach letnich napływ kuracjuszy jest dość znaczny. Kasa poczyniła wszelkie udogodnienia, celem zapewnienia kuracjuszom jak najwygodniejszych obrotów pieniężnych. W roku sprawozdawczym kasie powierzono do inkasa różnych dokumentów na sumę zł. 414.074,25; w tym czasie kasa zainkasowała (łącznie z romanentem inkasa z 1929 r.) różnych dokumentów na zł. 227.326,41, wypłaciła zł. 225.821,36.

Miarodajnem dla stwierdzenia charakteru kasy na tle życia i gospodarki m. Druskienik będzie następujące zestawienie obrotów miesięcznych:

styczeń	182.413.48
luty	69.851·16
marzec	173.917.97
kwiecień	120.872.11
maj	194.870.96
czerwiec	323.642.09
lipiec	527.705.72
sierpień	383.739.67
wrzesień	249.36532
październik	206.733 23
listopad	17.8.111.88
grudzień	423276:89

Z zestawienia tego wynika, że prawie połowa operacyj kasy dokonywa się w trzech miesiącach letnich, z tego więc tytułu byt i rozrost kasy jest uzależniony w dużej mierze od rozbudowy miasta, jako miejsca kuracyjnego i wypoczynkowego.

STATYSTYKA

Stan rachunków Banku Polskiego (tysiące złotych)

Stopa dyskontowa od 3. X. 1930—7½%	31. XII 1930	31. I 1931	28. II 1931	10. III 1931	20. III 1931	31. III 1931	10. IV 1931
I. Pokrycie i zdolność emisyjna							
Złoto	562 244	562.483	562.694	562.751	562.816	562.886	562.900
Waluty zagraniczne zaliczone do pokrycia	288.417	262.358	244.349	241.639	234.195	256.205	240.400
II. Emisja na cele kredytowe							
Waluty niezaliczone do pokrycia	124.268	122.434	127.145	114.665	115.385	125.016	110.300
Portfel wekslowy . .	672.047	622 881	598.570	572.105	567.453	571.095	550.800
Pożyczki na zastaw papierów procent. .	86 344	88.178	85 275	82.082	78.713	85.398	85.300
III. Zobowiązania i obieg							
Zobowiąz. natychmiast płatne	210 322	184.828	169.124	215.181	229.776	218.989	251.800
Obieg biletów bank.	1.328 198	1.276.556	1.284.161	1.197.164	1.147.071	1.260 511	1.211.600
IV. Pokrycie							
% pokrycie kruszc. wal.	55.29%	56,44%	55.53%	57,16%	57.89%	55 37%	54,90%
Zdolność emisyjna .	2.126.500	2.062.000	2.017.500	2.018.500	1.992 500	2.047.800	2.008 300
Rezerwa emisyjna .	588.100	600 700	564.200	606.300	615.700	568.300	544.900

GIEŁDA.

Z giełdy pieniężnej.

W dniu 28 kwietnia r. b. notowano na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie:

Dolary 8.90½ — 8.91

Papiery w zł. zł.

7% listy zast. Pań. Banku Roln. .	83.25
8% listy zast. Pań. Banku Roln. .	94.—
7% listy zast. Banku Gosp. Kraj. .	83.25
7% obligacje Banku Gosp. Kraj. .	83.25
8% oblig. Budowl. Banku Gosp. Kraj.	93 —
8% listy zast. Banku Gosp. Kraj. .	94.—
8% obligacje Banku Gosp. Kraj. .	94 —
8% obligacje Pol. B. Kom. III i IV em.	93.—

Papiery państwowe:

5% Pań. Poż. Konwer. 1924	49.—
4% Prem. Poż. Inwestycyjna (100 zł. zł.) .	92.50
10% Pożyczka kolejowa	—.—
7% Poż. stabilizacyjna	—.—
3% Premj. poż. budowl.	45 95
Akcje Banku Polskiego	133 50

Pozatem kosztują:

Ruble złote — (w żądaniu)	4.74
Ruble srebrne (1 rb. i 50 kop.)	1.58
Ruble srebrne — (drobny bilon)	0.73
Gram czystego złota	5.9244

Ceny zbóż na giełdach krajowych.

Dnia 28 kwietnia r. b. płacono na giełdzie zbożowej w Warszawie — (za 100 kg.):

żyto	26.75	—	27.50	zł.
pszenica	35.—	—	36.—	zł.
jęczmień	28.—		28.50	zł.
owies	29.—	—	30.—	zł.

NADESŁANE

Juljusz Braun. „Oszczędność przymusowa i częściowe ubezpieczenie, jako wytyczne reformy systemu ubezpieczeń społecznych."

Ukazała się praca pod powyższym tytułem, stanowiąca omówienie założeń reformy systemu ubezpieczeń socjalnych na zasadzie oszczędności przymusowej i częściowego ubezpieczenia.

Praca powyższa w cenie zł. 2,50 jest do nabycia w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ul. Małachowskiego 3.

UZUPEŁNIENIE SPISU KAS

Kom. Kasa Oszczędności powiatu Zamojskiego posiada swój oddział w Szczebrzeszynie; kom. kasa oszczędności pow. Brzezińskiego posiada oddział w Koluszkach.

SPROSTOWANIE

W bilansie k. k. o. pow. Brzezińskiego, ogłoszonym w Nr. 7 „Oszczędności" z r. b. w pozycji „Weksle do inkasa", zamiast 153.526,65 zł. winno być 135.526,65 zł.

Bilans został podpisany przez członków Zarządu: pp. H. Kasprzyckiego, Z. Fijałkowskiego.

Salezjańska Szkoła Graficzna, Warszawa, ul. ks. Siemcą 6. Tel. 337-72.